

Jó Pajtás

2018. IX. 6.

72. évf., 22. szám

TEHETSÉGGONDOZÁS
ÓBECSÉN

Than Károly kezdte,
mi folytatjuk

ALKOSS ÉS PÁLYÁZZ!
Tanya+Szín+Ház

ROCKOPERA A ZENTAI CSATÁRÓL

1697 üzenete

SZERBIÁBÓL PALICSON ÁT SZEGEDRE

Keselyűsors

Indulhatunk?

Ismét előttünk egy munkával, tanulás teli tanév. Nem mindig lesz könnyű, de ésszel, szorgalommal, ügyességgel – bízunk benne –, mi leszünk a nyertesek! Lendüljünk neki a tanévnek, induljunk!

Szeretnénk, ha ebben a tanévben (is) minél többször adhatnánk hírt sikereitekről. Jó lenne, ha fotók, szövegek, rajzok vagy más munkáitok által jelen lennétek a lapban, hiszen nektek készül, és rólatok (is) szól. Ehhez kérjük tanáraitok, szüleitek támogatását, és elsősorban a ti közreműködésedet. Írjatok, fényképezzetek, rajzoljatok, játsszatok velünk, és nem utolsósorban OLVASSÁTOTK a Jó Pajtás!

A tanév folyamán néhány pályázattal – tanyaszínház rajzpályázatunk folyamatban van!, lásd a 27. oldalt –, nyereményjátékkal fogunk jelentkezni. Olvashattok bennünket a www.jopajtas.com honlapon is, sőt most már a Facebookon is fel-felbukkannunk. Keressetek rá a Jó Pajtásra! Havonta egy-egy

tematikus számmal szeretnénk meglepni benneteket, ugyanis nekibátorodtunk az elmúlt tanévben sikeresnek, népszerűnek bizonyult cserkész-, és lovasszámokkal. Témáink között szerepel majd a dí-nók világa, a tudomány nagyjai, a házi kedvencek, a mozgáskultúra... Nagy jelentőségű kis szerkesztőségünk életében két őszi rendezvényünk: a saktorna, melyet 43. alkalommal szervezünk meg – terveink szerint Óbecsén – és a versmondó verseny, az immár 8. Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Verseny, melynek hagyományosan Udvarnok ad otthont. Azért nem árulunk el mindent! Kérdéseitekkel, ötleteitekkel bármikor hozzánk fordulhattok (elérhetőség az impresszumban található, a 26. oldalon)!

Tanévnyitó jókívánságaink mellé egy kis ajándék is társul, melyet mai számunk hátlapján találhattok. Kartonra ragasztva, reméljük hasznát veszitek. Hajrá, jó pajtások!

Nagy Magdolna

G. Joó Katalin

Mesetündér

*Kíváncsi voltam,
hol tródnak a mesék?
Ki szövi újra és újra
a sok szép regét?*

*Azt hallottam,
nagyon messze
él egy tündér,
s az a dolga
hogy a meséket
csak írja, írja...*

*Érti az állatok nyelvét,
hallja a fák regéjét
a madarak dalolását,
a folyók csacsogását.*

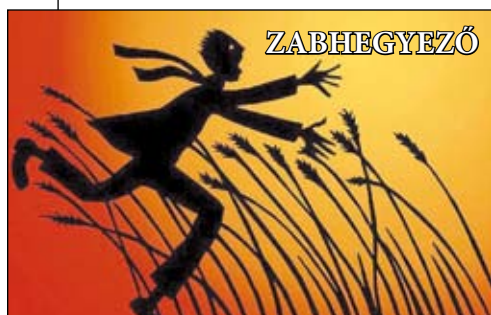
*Mesetündér fülét hegyezi,
amit hall, azt papírra veti.
Ebből kerekedik a mese,
így lett mesetündér a neve.*

*Mesetündér, arra kérlek,
szódd tovább a szép meséket!
Mert a mese drága kincs,
az már nagy baj, hogyha nincs.*

Illusztráció: Tólas Kincső

Lendületet vesz és felszáll a szabadkai EmArt Műhely növendékének, Horváth Brigittának a madara. A csodálatos rajz két évvel ezelőtt készült, és egy teheráni (Irán) nemzetközi gyermek-képzőművészeti biennálén aranyérmes lett. A díjjal járó ajándék nemrég érkezett meg, ezért lett ismét időszzerű ez a kivételes munka. A pályázatra egyébként a világ 40 országából 5740 munka érkezett. A műhely növendékei közül Kávai Rita és Stefan Uzelac különdíjas lett

Elérkezett hát a nap, újra becsengettek, kezdődik a tanév. Ez pedig azt is jelenti, hogy a Jó Pajtás friss száma is hétről hétre a kezdedbe veheted. Kedvenc gyereklapod pedig idén is tartogat újdonságokat. Ebből az egyik az ezentúl rendszeresen jelentkező Zabhegyező című rovat. Kulturális híradó, történetek, anekdoták gyűjtőhelye lesz ez a hely, ahol az egész sokszínű világ kerül nagytitok alá. Meg persze

Becsengettek... a tanáriba is

mi magunk is! Velem pedig már találkoztatok az Iránytű és a tavalyi, Írországból szeretettel című rovatokban.

Azzal pedig nagyon is tisztában vagyok, hogy szeptember nem a kedvenc hónapja a diákságnak. Ugyan már nem vagyok iskolás, de azért vannak elképzeléseim, vajon mi járhat ilyenkor a fejekben. De egy valamit biztosan ismerek. Mégpedig azt, hogyan éreznek ilyenkor a tanáraitok! Ők már néhány hete visszatértek az iskolába: pakolnak, csevegnek, receptet cserélnék és nyári élményeket elevenítenek fel. Továbbképzéseken tanulnak új módszereket vagy éppen unatkoznak. Gyűléseken hangoskodnak, vitáznak, netán bóbiskolnak. No, meg természetesen a papírmunka muszusaival hadakoznak. Néhányan már jó előre

bekészítették a nyugtató teakeveréket (hozzávalók: citromfű, kamilla, macskagyökér). Legtöbbjük arca még piroszpozsgás, kisimult, frizurájuk rendezett. Ha azonban a szünidő alatt a tanító néni kerülőúton járt bevásárolni, hogy minél kevesebb diákjával kelljen összefutnia, a fizikatanár pedig töletek a lehető legtávolabb igyekezett horgász helyet találni, akkor ne tegyetek nekik most szemrehányást! Sőt, akkor se nehezteljétek rájuk, ha a saját gyerekeiket szerették volna végre nevelni a nyáron, esetleg megfordult a fejükben, hogy felcsapjanak informatikusnak, szakácsnak. Inkább jól jegyezd meg a mostani, majd hogyan nem kipihent fizimiskájukat, mert legközelebb egy év múlva láthatod őket ilyennek.

Sok sikert kíván tanárnak, diáknak egyaránt:

Herédi Károly

Az olvasni szerető általános iskolás tanulók nyolcadik alkalommal gyűltek össze az újvidéki Apáczai Csere János Fiúkollégiumban. Itt zajlott a Gion Nándor Irodalmi Tábor a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete szervezésében. Azok a tanulók jutottak az ötnapos ingyenes táborba, akik az elmúlt év novemberében megrendezett Gion Nándor Olvasási Versenyen a második, harmadik, negyedik vagy ötödik helyezést érték el. Az első helyezettek zánkai nyaralásra utazhattak.

Az idén tíz 5. és 6. és tizenegy 7. és 8. osztályos diák élt a lehetőséggel, játszott, írt és olvasott hétfőtől péntekig, sok kellemes élményt és barátot szerezve. Ők Óbecséről, Péterrévéről, Nagykikindáról, Zentagunarasról, Temerinből és Kispiaacról érkeztek.

A nyári hőségben is lehetett irodalommal foglalkozni

Az irodalmi és nyelvtani foglalkozásokon Romhányi József, Hász Róbert, Egri Mónika, Rejtő Jenő és Mikszáth Kálmán szövegeivel ismerkedtek, elemezték, és különböző szempontok szerint föl is dolgozták azokat. A nemrégien elhunyt Kányádi Sándor költészetével is foglalkoztak.

Sok szókincsbővítő nyelvi játékkal ismerkedtek, és logikai és irodalmi rejtvényeket fejtettek meg. Kirándultak Elemérre (Kiss Ernő honvédtábornok temetkezési helyére), Muzslán az Emmausz kollégiumot látogatták meg, ismerkedtek Nagybecskerek nevezettségével. Volt filmvetítés és újvidéki városnézés is.

Olvasni jó

Újvidéken megtartották a 8. Gion Nándor Olvasási Tábor

Kirándultak is a táborlakók

A játékos és kézműves foglalkozásokon kívül volt íjászbemutató is. A temerini Hunor Íjászegyesület képviselői **Törteli László** és **Turai László** honfoglaláskori szokásokat, ruházatot és fegyvereket mutatott be, majd a gyerekek a nyilazást is kipróbálhatták.

A hét folyamán elért teljesítmény alapján legjobbak voltak: **1. Zavarkó Teodóra (Temerin)**, **2. Cserevics Szintia és Farkas Baráti Réka (Zentagunaras)**, valamint **3. Kežić Henrieta (Temerin)** a kiscsoportban. A nagyok közül szorgalmukkal és ügyességükkel helyezést érdemeltek ki: **1. Király Petra (Nagykikinda)**,

Íjászbemutató is volt, természetesen az ijákat ki lehetett próbálni

2. Fekete Emese (Péterréve) és Kúti Aurél (Péterréve).

Pénteken a hét folyamán tanultakból összeállított kérdésekre válaszoltak egy vetélkedő keretében a tanulók. A Pirosak (kicsik) csapatában a következő eredmények születtek: **1. Cserevics Szintia**, **2. Farkas Baráti Réka** (mindketten Zentagunarasról), és **3. Kežić Henrieta** Temerinből. A Zöldek (nagyok) közül **1. Kúti Aurél (Péterréve)**, **2. Szerda Adrián (Óbecse)** és **3. Goór Zsannett (Péterréve)**.

A diákok könyvből, iskolafőlszerelésből és édességből álló ajándécsomagot kaptak.

A díjkiosztás és értékelés utáni táborzáráson elhangzott, hogy az olvasást ezután is fontosnak tartják a résztvevők. Jövőre ugyanitt, vagy a középiskolásoknak rendezett olvasási versenyen és táborban találkozhatnak majd.

A szakmai foglalkozásokat **Kollár Mária**, **Brindza Ildikó**, **Dulka Gyöngyi** és **Viola Lujza** magyartanárok vezették. Segítségükre voltak **Nagy Nikoletta** és **Bakos Bettina**, akik a nem szakmai részt koordinálták. A VMPE szakszolgálat és önkéntesei nagyban hozzájárultak a tábor gördülékeny lebonyolításához.

Viola Lujza
Fotó: VMPE

„Erdő, erdő, de magas a teteje..”

Sikeres volt a szabadkai Horváth Anna „vadászata” egy rajzpályázaton

Tanév végén egy népdalt (Erdő, erdő, de magas a teteje ...) kellett illusztrálnunk képzőművészeti órán, Emília tanárnőnk pedig a rajzainkat pályázatra küldte. Az osztályból csak én nyertem díjat a magyarországi Zala megyei Vadásztársaság pályázatán. Különdíjban részesítettek.

A díjátadót augusztus 25-én tartották a Zalaegerszeg melletti Sohollári völgyben. A kétórás úton sok szép erdő, dimbes-dombos tájon mentünk keresztül. Amikor odaértünk, a sok autó között is kirajzolódtak a sátrak, meg sok bográc, amiben vaddisznó- meg szarvas-hús rotyogott. Megpillantottam a rajzkiállítást, ahol az én rajzom is ki volt állítva egy pannón. Ott volt a nagyszínpad, meg egy kis kápolna is.

Megnéztük a szarvasagancs- és a vadászkutyakiállítás, és íjászkodtam is. Az íjászaton én voltam a legügyesebb. Volt agyaggalamb-lövészet. Mivel közben megéhezünk, mi is vettünk egy tállal a pörköltből. Nagyon ízlett. A színpadon fúvózenekar zenélt, utána következett a díjátadó. Izgalommal vártam, mikor szólítanak. Boldogan vettem át a díjat, ami pénzutalvány és csillogós tempera volt. Aztán anyukám kürtöskalácsot meg vattacukrot is vett nekem.

Remek szórakozás volt, nagyon jól éreztem magam. A sok séta után fáradtan indultunk haza. Szeretnék máskor is elmenni Zalaegerszegre.

Horváth Anna, 5. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Than Károly kezdte, mi folytatjuk

Az óbecsei tehetséggondozó program zárórendezvénye

Második alkalommal rendezte meg az óbecsei Than Fivérek Értelmiségi Kör a Nemzeti Tehetségprogram keretében a *Than Károly kezdte, mi folytatjuk* elnevezésű tehetséggondozó műhelymunka-sorozatát. A programnak köszönhetően az óbecsei általános iskolák felső osztályos diákjai betekintést nyerhetnek Than Károly munkásságába, vagyis a gyógyszerészet, a gyógynövénytan és a kémia világába.

Zsanett és a kémiatanárné

A foglalkozások az elmúlt tanévben fél évig tartottak, 2017 decemberétől 2018 májusáig. A tanulók kozmetikai preparátumokat készítették, amit haza is vihettek, valamint megismerkedtek a vidékünkre jellemző gyógynövényekkel, illetve közelebb kerültek a kémia világához, ismerkedtek a laboratóriumi eszközökkel, felszerelésekkel, kísérletekkel. Az előadók a hónap elején tájékoztatták a diákokat arról, hogy mivel foglalkoznak majd az adott hónapban.

Gyenge Csilla zentai kémiatanár, Horák Kornél óbecsei biológianár és Pivnički Kúti Kornélia óbecsei gyógyszerész foglalkozott a gyerekekkel, Sulc Barta Szilvia és Kollár Karolina, a Than Emlékház szervezői pedig hétről hétre vezették a műhelyeket az előadók utasításai alapján. A program vége előtt a diákoknak alkalmuk volt ellátogatni két gyárba is, az óbecsei SP Laboratóriumba és a csókai Menta gyárba, ahol megtapasztalták az elmélet gyakorlati alkalmazását. Végül június 1-jén egy kiállítás keretében az előadók és a diákok közösen bemutatták az egész évben készített termékeket, alkotásokat és néhány kísérletet is demonstráltak az érdeklődőknek, így nekünk is.

Lasztovics Anett kísérlete nagyon látványos volt.

– A tavalyi műhelymunkán volt két osztálytársam, és ők meséltek róla, hogy milyen. Nagyon megtetszett, és elhatároztam, hogy én is jelentkezem. Őszintén megmondva, nem erősségem a kémia, ezért abban reménykedtem, hogy a műhelymunkának köszönhetően közelebb kerülök a tudományhoz. Megértettem, meg is szerettem, érdekes volt a kísérletezés. Azért tetszik az egész program, mert mi magunk kísérletezhettünk, természetesen segítséget is kaptunk. A hangulat nagyon jó volt, össze is barátoktunk. A kísérlet, amit bemutattam: egy kevés kálium-permanganátra glicerint csöppentettem, ami pár másodperc múlva meggyulladt.

Cservenyák Kitti a káposztalével kísérletezett:

– Azért szerettem ide járni, mert mi magunk kísérletezhettünk, láthattuk, hogyan alakulnak a dolgok. Sajnos, őszre nem mehetek, mert ugyanazokat a kísérleteket végzik a diákokkal, mint tavaly, s nekünk már nem lenne érdekes újra ugyanazt végigcsinálni. Pedig szívesen járnék, mert nagyon megszerettem. Az én kísérletemnek az volt a lényege, hogy 2 kémcsőbe

tettem káposztalevet. Egyikbe savat, a másikba pedig bázist öntöttem. Egyik zöld lett, a másik pedig piros.

Tallós Martina és **Vukelity Petra** a sárgarépa cukortartalmát vizsgálta:

– Ez a kísérlet azt mutatja meg, hogy a sárgarépa milyen hatással van a hő. A vízből és a répából kapott lé először piros, majd kék lett.

Stefániga Zsanett ecetsavval, etanollal és sütőporral kísérletezett.

– Azért is volt jó ide járni, mert megtanultunk sok mindent, és ez segíthet a későbbi tanulásban. A kísérletem a következő volt: az egyik kémcsőbe kétujjnyi ecetsavat öntöttem, a másikba pedig kétujjnyi etanolt, majd mindkettőhöz hozzáadtam a sütőport. Az egyiknél csak elszíneződött, vagyis nem történt semmi, a másiknál pedig buborékok keletkeztek.

Sok érdekes, hasznos gyógyszerészeti dolog is készítették a műhelymunkák folyamán: ajakápoló balzsamot, szunyog- és légyűző folyadékot, pattanásos bőrre való balzsamot, gyógykrémet...

Fehér Dávid fehérmályvagyökérrel kísérletezett.

– Sok új dolgot megtanultam. Hogyan és milyen összetevőkből állítják össze természetes anyagból a kozmetikai krémeket, gyógyszereket. Mely gyógynövényeket mire lehet felhasználni. Én a fehérmályvaszirup elkészítését mutattam be, ez torokgyulladás esetén használható. Kellett hozzá fehérmályvagyökér, cukor, víz, alkohol. Azért ajánlom, hogy minél többen menjenek a műhelymunkákra, mert sokat lehet játékosan tanulni, jó volt a csoportban együttműködni.

Akik csak megjelentek ezen a zárórendezvényen, kivétel nélkül szerettek részt venni a műhelymunkákban. Akinek felkeltettük az érdeklődését, az új tanévben jelentkezhet! Sok szép élményben lehet része.

Kép és szöveg: Koncz Erzsébet

Jobbra haladva: Tallós Martina, Vukelity Petra, Lasztovics Anett, Ódri Lúcia, Horvát Anna, Szabó Mercédesz Anna, Balzam Dávid, Kollár Karolina (szervező), Cservenyák Kitti és Stefániga Zsanett

Emléknep Than Mór tiszteletére

Javában tartott a nyári szünidő, amikor az Óbecsei Than Emlékházban megemlékeztek a város szülöttéről, Than Mórról. **Kollár Karolina**, az emlékház szervezője köszöntötte a nagyszámú közönséget. Méltatta a nagy festőt, többek között elmondta, hogy 190 évvel ezelőtt született, jogot és filozófiát hallgatott, majd az 1848/49-es forradalom és szabadságharc hadifestőjévé vált. Eredeti képei megtalálhatók Budapesten a Magyar Nemzeti Múzeumban, a Magyar Nemzeti Galériában, Újvidéken a Matica srpska Képtárban, de a szerb fővárosban és Óbecsén, az emlékházban is megtekinthetők a múzeumi kurátorok által összeválogatott jelentősebb történelmi művei, portréi és egyházi tematikájú műveinek reprodukciói. Vajdaság templomainak több oltárképe is Than Mór munkája. Óbecsén több műve megtekinthető, pl. a Belvárosi Nagyboldogasszony templomban (Mária mennybemenetele, a főoltárkép) és a belvárosi katolikus temető kápolnájában is.

Az emléknapon **Szarka Mándity Krisztina**, a Zentai Városi Múzeum művészettörténésze, múzeológusa egy nem mindennapi előadást tartott, ugyanis egy kéziratot dolgozik jelenleg, aminek a témája Than Mór oltárképei. Munkájáról számolt be. Nagyon megtisztelő, hogy az óbecsei származása révén első alkalommal éppen Óbecsén és éppen Than Mór születésének kerek évfordulóján tárta elénk munkája gyümölcsét. Előadását reprodukciókkal illusztrálta.

Az előadást Stefaniga Otília és Stefaniga Csaba tette hangulatossá, amikor Szerda László által megzenésített verseket adtak elő.

K. E.

Megfiatalodott az iskola Adán

A baraparti iskola tanulói is a központi részlegben kezdik meg az új tanévet

A Cseh Károly Általános Iskola mindkét részlegében a tavalyitól eltérő munkarenddel kezdődött meg szeptember 3-án az új tanév, miután minden diák, így a baraparti iskolások is a felújított központi épületbe költöztek, ahol a délelőtti váltásban szervezik meg számukra az oktatást.

Maksó Éva iskolaigazgató elmondta, hogy az idei tanévet megváltozott munkarenddel kezdik meg mindkét részlegben. A központi épületbe szeptember 3-án visszaköltöznek azok a gyerekek, akik területileg oda tartoznak. Erre a tanévre ugyanakkor átcsoportosítják a baraparti iskolareszleg tanulóit is a központi iskolaépületbe, helyüket az adai Műszaki Iskola tanulói foglalják el, ugyanis a középiskolát is renoválják.

Kép és szöveg: Csincsik Zsolt

Megfiatalodott, felújított, megszépült iskolaépület várta az adai tanulókat a tanévnyitón

Péterrévén a kishorgászaink

A Jó Pajtás Liga 3. fordulóját a Csík torkolati részén tartották meg. Rendkívül kemény küzdelem alakult ki, és nagyon szoros eredmények születtek. Ez nemcsak azzal magyarázható, hogy egyre több az ügyesen horgászó gyerek, hanem a halállomány egyhangúsága is beleszót. Főleg küsz és apró törpeharcsa akadt horogra. Ilyenkor nehéz sok halat fogni, hiszen a törpeharcsa fogása – mélyre nyeli a horgot, és uszonyai irgalmatlanul szúrnak – sok kellemetlenséggel jár. Ennek ellenére valamennyi versenyzőnek sikerült halat zsákmányolni. A lányok mezőnyében a péterrévei Kis Emma volt a legsikeresebb, a pályagyőzelmet pedig az adai Pálfi Patrik szerezte meg. A képen a díjazottak.

Kép és szöveg: Kinka Tibor

Aszinte elviselhetetlen hőséget juttatja eszembe az idei temerini környezetvédelmi tábor, a Falco. Számomra legalábbis az volt. A táborozók mintha könnyebben vették volna ezt a klimatikus sújtást, még a szünyogokra sem panaszkodtak. Legalábbis nekem. Hogyisne, amikor épp a lekváros fánk illata lengte körbe a Jegricska partján levő idillikus táborhelyet, nem beszélve arról, hogy temerini lovasok épp akkor tettek látogatást, és a szelíd állatok be is álltak a barátkozó gyerekek közé. Persze lovagolni is lehetett, amit a bátrabbak nem is mulasztottak el.

Hogy mi mindent lehetett még csinálni ebben az immár 9. alkalommal megszervezett nyári táborban?

A mintegy félszáz, zömmel temerini, de királyhalmi és szegedi résztvevőkből is álló tábor életéről **Giricz Barnabást**, a helybeli Kókai Imre iskola hatodikosát faggattuk. Szerinte nem rossz dolog egy hétig a folyóparton élni, miközben sok érdekességet lehet megtudni

„Kütyümentes” napok a Falco természetvédelmi táborban

vagy kipróbálni. Szabad percekben Barnabás ügyeskedett, fatalpakon próbált járni: egyszerűen rátette a lábát, de mivel minden oldalról kerek volt, komoly egyensúlypróbának volt kitéve, hogy rajta maradjon, netán haladjon is.

Sokkal „könnyebb” volt a sétahajózás, a madárgyűrűzés, az ismeretterjesztő előadások, a lovaglás vagy egyéb. Mint azt **Balogh István** táborvezető ottjártunkkor hangsúlyozta, nagyon fontosnak tartja azt, hogy a műszaki szerkezetekkel teli mindennapjaikból a gyerekek egy kis időre legalább kiszakadjanak.

– Ahhoz, hogy megszeressék, meg is kell ismeriük a környezetüket – véli. – A Nagybara, vagy Jegricska oly közel van Temerinhez, kár nem élni a lehetőséggel, hogy az urbánus világból a nyári szünidő egy szegletére legalább ide

Vacsoraidő!!!

„költözzenek” a kisiskolások. Idén megtiltottuk a mobiltelefon használatát, és csaknem mi is meglepődtünk, milyen gyorsan hozzászoktak a táborozók a „kütyümentes” élethez. Biztos vagyok benne, kell egy ilyen hét. Mi, a Falco természetkedvelők egyesülete nemcsak ezt a nyári tábort szenteljük a fiatalok, az „utánpótlás” nevelésének, hanem év közben különféle kerékpártúrákat, kirándulásokat szervezünk, hogy megismertessük a gyerekekkel környezetünk élővilágát, de szoktunk barkácsolni is, hogy javítsunk a madarak téli életkörülményein. Vidékünk növényvilága különösen gazdag és jelentős, nagyon érdemes megismerni, már csak azért is, mert egyre szűkebb az úgymond „zöld folyosó” a hatalmas agrártengerben – hívta fel figyelmünket a környezetvédő táborvezető.

Kép és szöveg: Nagy Magdolna

Lazítás barátokkal és lóval

Két előadás készült a topolyai Bábtáborban

Hetedik alkalommal rendeztek Topolyán Bábtábort, amelynek idén is a Tájház adott otthont. A táborba harmincnégy gyermek jelentkezett. A foglalkozás délután négytől este nyolcig tartott (uzsonnaszünettel) **Crnkovity Edit** és **Nešić Máté** vezetésével, a csoportvezetők jobbkeze **Szűcs Tamara** és **Kokrehel József** volt.

A nagy korkülönbségek miatt idén a gyerekeket két csoportba osztották.

A kiscsoportosok a **Mesebolt** című előadást készítették el. Crnkovity Edit csoportvezető szerint a nyolc 5-6 éves gyerek sokat játszott és tanult a tábor idején:

– Nemcsak a próbák, hanem a tábor hangulata is nagyon jó volt. A gyerekek boldogok voltak, sokat játszottak és tanultak. Számunkra az a legfontosabb, hogy a gyermek jól érezze magát!

Nešić Máté, a nagycsoport vezetője elmesélte, miért Sue Townsend A 13 és ¼ éves Adrian Mole titkos naplója című művére esett a választás.

– A felkérés akkor történt, amikor Topolyán az Égig érő fát játszottuk (Crnkovity Gabriella rendezésében). Ekkor vállaltam el a bábtáborban résztvevő gyerekek foglalkoztatását. A mű, amelyet választottam, egy ifjúsági regény, amely kamaszproblémákat dolgoz fel. Igaz, hogy a témája „idősebb”, mint az ő

korosztályuk, de azért választottam, mert szerettem volna megtudni, hogyan vélekedik ez a nemzedék a világról. Az előadás Németh Ervin szöveggönyve alapján készült.

Turi Orsolya
Fotó: Fekete Dóra

Ó, a nyár!

Az idei nyár számomra kiváló volt, mert sok időt töltöttem a barátimmal.

Az egyik legjobb élményem egy adai nap volt a gyönyörű Adicán. Számomra viszont a legszebb élmény mégis az volt, amikor a kereszttestvérem hazajött Spanyolországból. Örültem, amikor megláttam, hiszen egy évig Spanyolországban volt, és csak egyszer jött haza egy hétre. Június 17-én volt a másik kereszttestvérem lagzija, ami számomra olyan volt, mintha a nővérem ment volna férjhez, mivel nagyon közel állunk egymáshoz. Sok időt töltöttem a barátaimmal, közülük legtöbbit Afrival. Nagyon hálás vagyok neki, mivel szebbé tette sok napomat. Részem volt a nyár top fürdésében, amit Violának és még két jó barátomnak köszönhetek. Kiara, neked is hálás vagyok, mert mindig jöttél, amikor kellett! Egyszóval, köszönöm nektek!

Az unokatestvéremékkal ezen a nyáron nem sokat találkoztam sajnos, mert a távolság akkora, hogy ritkán találkozhatunk, úgyhogy, amikor találkozunk, minden percet kihasználunk. Sok időt töltöttem olvasással, telefonozással és medencézéssel. Sokan azt gondolják, hogy a nyár a nyaralásról és a bulizásról szól, ami részben igaz, de szerintem az a fő, hogy kipihenjük az év fáradalmait. Dióhéjban az én nyaram ennyi volt.

Nagyon köszönöm a barátaimnak, akik mindig mellettem álltak!

Pósa Vivien, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Lény a házban

*Erdő szélén áll egy ház,
Mely körül a virágok száma száz.
A kapuján lakat lóg,
Rozsdás hát, olyan volt.
Kulcs hozzá nem jár,
De a házhoz jár egy lány.
A házban egy lény lakik,
Mely a fénytől óvakodik.
Egyszer már a lány sem járt a házhoz,
De én jártam a sírjához.
A lénynek hosszú foga
Már a földet szúrja.
Hegyezi is mindennap,
Csakhogy mindig levágja a pap.
Ez a lény egy vámpír,
És ő nagyot ásít.*

Tóth Roland, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Legszebb emlékeim az alsó osztályokból

Az első napokban félve léptem át a tanterem küszöbét. Nagyon féltem a Tancsitól. Mindig durci voltam, s nem szóltam egy szót sem. Sokszor kaptunk valamit, s abból a valamiből ki kellett rakni a betűt. Volt, amikor a Tancsi hozott négy darab ugrálókötelet, s azokat letette a földre úgy, hogy párhuzamosak legyenek, s ezek közt kellett ugrálni.

Kedves emlékeim között vannak a hagyományápolási órák. Ilyenkor általában kaptunk egy-egy témát, s azzal kapcsolatban anyagot kellett keresni. A Tancsi is készült – legtöbbször kajával. A disznóvágás témánál mangalica disznóból készült ennivalót hozott, s azt elfogyasztottuk reggelire. Karácsony előtt almát, hagymát, diót, mézet és mákos kalácsot hozott. Ez is nagyon finom volt.

Hiányozni fognak ezek az órák, meg a közös kirándulások, Tancsi viccelődései, a sok díj.

Kávai Renáta

***

Három hónappal ezelőtt kicsit félve léptem be új osztályomba. Osztálytársaim barátságosan fogadtak. Furcsa volt, hogy csak tizenhárman vagyunk velem együtt az osztályban és ebből is csak négyen fiúk. Mindenki kedves volt velem, így gyorsan beilleszkedtem. Már az első nap barátokat szereztem. Ebben az osztályban a hangulat mindig jó. Sokat nevetünk, viccelődünk. Néha olyat is csinálunk a szünetekben, amit a Tancsinak nem mondunk el, mert biztos megdicsérné érte minket.

A tanító néni nagyon szereti a rajzot. A szépen sikerült munkákat pályázatokra küldi. Minden osztálytársam kapott már díjat. E rövid idő alatt már én is kaptam diplomát. Fogalmazásaim is megjelentek a Magyar Szóban és a Jó Pajtásban. Egy tavalyi rajzpályázaton az osztály kirándulást nyert a szegedi Vadasparkba és a Fehér-tóhoz. Felejthetetlen napot töltötünk el együtt.

Ebben az osztályban is sokat kell tanulni. A Tancsi mindig biztat bennünket, segít nekünk. Én nagyon szeretem, amikor jókat viccelődik velünk. Néha haragszik ránk, amikor nem sikerülnek jól az ellenőrzők, mert nem tanultunk vagy mert rosszak vagyunk. Tudom, hogy mindig igaza van. Örülök, hogy ennek a szuper osztálynak a tanulója lehetek. Egyedül azt sajnálom, hogy rövid ideig lehettem a Tancsi alsós kisdíákja.

Kökény Tamás

***

Nekem a Tancsi fog hiányozni, mert kedves és nagyon jó tanító néni. Néha vidám, néha szomorú. Hiányozni fog még a sok kirándulás, melyen mindannyian ott voltunk, és jól éreztük magunkat.

Horvát Dorina

A szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztályának egykori tanuló

Szünidőben

A tanítás utolsó napján már mindenki izgatott volt, hiszen előttünk állt egy jó hosszú pihenés.

A szünet első napján arra riadtam fel, hogy elkéstem az iskolából, de utána megkönnyebbültem, hiszen eszembe jutott, hogy nincs tanítás. Minden délelőtt röplabda edzésem volt. A délutánokat a barátaimmal töltöttem, sétáltunk, bicikliztünk. Az egyik nap a családommal a Fruška gorára kirándultunk. Túrázás közben egy kilátóra bukkantunk, ahova fel is másztunk. Innen egész Újvidéket látni lehetett. A szünetben, amikor nem volt semmi programom, az időmet pihenéssel töltöttem.

Ez a szünet villámgyorsan és izgalmasan telt el.

Horvát Anna, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A meggy

*Minden reggel kinézek az ablakon,
Meggyfoltok vannak az aszfalton.
Néha fintor kúszik az arcomra tőle,
Nem tudhatom előre, milyen az íze.*

*Kimegyek és szedek egy marékka,
Testvéreimet megdobálom a magokkal.
Meggymagcsata folyik minden nap,
És alig várom a következőt holnap.*

**Papp Bence, 4. osztály,
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy**

Lovagoltam

Jagics Vivien, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyararkanizsa

Kedves Pajtások!

Az előttünk álló tanévben is tiétek lesz a főszerep a Jó Pajtásban. Semmi új nincs ebben, de a kezdet kezdetén megerősítjük, hogy lapunk továbbra is kiemelt helyet biztosít munkáitoknak. Erre a 8-9. oldal, azaz Rügyfakadás rovatunk a legalkalmasabb, ahol fogalmazásaitokat, rajzaitokat, ahogy mondani szokás: szárnypróbálgatásaitokat továbbra is megjelentetjük.

Higgyétek el, olvasott, népszerű rovat ez! Sokan kíváncsiak mások munkájára, arra, hogyan fogalmaznak, hogyan rajzolnak más iskola hasonló korú növendékei. Tanuljunk tehát egymástól ebben a 2018/19-es tanévben is!

Munkáitokat a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címre, illetve a Jó Pajtás, 21 000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. levélcímre várjuk.

És még egy megjegyzés: az e heti számunkban megjelent munkáitok még az elmúlt tanévben érkeztek, reméljük, hamarosan már az új tanév terméséből válogathatunk. Várjuk küldeményeiteket!

Nagy Magdolna

Újvidéki gyermek egy napja

Egy városi gyermek napjai nem különböznek nagyon egy nem városi gyermek napjaitól. Mind a kettőnek: otthon-iskola-otthon-iskola...

Hogy is néz ki egy tipikus hétköznapom? Szeretek korán felkelni, ezért beállítom a telefonomon az ébresztőórát vagy megkérem anyukámat, hogy ébresszen fel. Miután felébredek, megiszom egy pohár kávé. Utána elkezdem csinálni a házit (amennyiben délutános vagyok). Ez eltart két vagy három óra hosszáig. Az egészben az az idegesítő, hogy elmegy szinte az egész délelőttöm a házira, de ezzel nincs vége a tanulásnak. Az iskolában folytatódik az egész. Mielőtt elindulnék az iskolába, otthon megebédelek, lezuhanyozom. Az iskolába jutás a következőképpen történik: gyaloglás-busz-gyaloglás. Amikor megérkezek az isibe, ismét tanulás: olvasás, számolás, írás... Amikor végre befejeződik a nap, ugyanolyan módon jutok haza, mint ahogyan jöttem. Ahogy belépek a lakásba, lerakom a táskám, levetem a cipőmet, keztem mosok, és csinálom valamit magamnak vacsorára. Vacsora után egy vagy két órát pihenek (végre), majd zuhanyozás, fogmosás és alvás.

Így telnek az én napjaim. Szinte mindegyik. Egy idő után már eléggé unalmas lesz, de hát ilyen szinte minden gyermek napja, bárhol is lakik.

Bogdán Árpád, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

A csiga

A csiga a világ legnagyobb teremtésének.

Ő a legerősebb állat, hisz a hátán cipeli a házát. A két szeme olyan, mint az antenna. A csiga élete nem hosszú. Sokszor kerül szembe haszontalan gyerekekkel, vagy nagy gépjárművekkel. Télen nem fázik. Behúzza magát a házába, és így alszik a meleg kuckójában.

Nagyon gazdag lehet, mert ezüstcsikkal jelzi, amerre jár. Növénnyel táplálkozik. Gyorsasági versenyben első – hátulról. Szeretnék csiga lenni,

Feledhetetlen nyári pillanatok

Kujundzity Tifani, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

mert lenne egy saját házam. Vagy mégse szeretnék csiga lenni, mert rövid életű lennék.

Nagyon örülök, hogy van egy állat, akinél erősebb vagyok.

Majláth Denisz, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Az én tévém

A tévém nem olyan túl régen került a birtokomba... Pontosabban tegnap este 10 óra felé. Nem is tudom, hol kezdjem!

Kezdem az elején. Ezt a csodálatos masinát igazából csak azért kaptam, mert az egyik osztálytársammal nyáron szeretnénk volna nézni a vb-t. (Azaz a labdarúgó-világbajnokságot!) De ennél többet is kaptam! A tévém és a számítógémem össze van kötve. Ha a számítógépen valamit áthúzok a jobb oldali részre, akkor az már a tévén látható! A reseivert, azaz a zsevőberendezést majd ma fogom megkapni hozzá. Aznap este nem bírtam elaludni, amíg meg nem csodálhattam azt a szépséges tárgyat! Nagyon sokat kellett várni, mire megérkezett. Nehezen találták el Zentaörsre, azaz Dušanovóba, úgyhogy anyám elment megvárni a sarkon a kocsi. Apám azt mondta, nem szeretné, ha anya ott ácsorogna egyedül a sötétben, ezért elment ő is. Általában ilyenkor félni szoktam, de most teljesen más volt a helyzet. Annyira izgultam, hogy a félelem még csak át sem futott az agyamon. Így kb. fél óra múlva hazaértek a mesterekkel. Lerakták a készüléket anyáék szobájában, és kimentek a házból, a szüleim is követték őket. Kint még kicsit elbeszélgettek, és így alkalmam nyílt megcsodálni a németek valószínű csodáját. Ott állt teljes pompájában. TELEFUNKEN a márkája, őszintén megmondom, eddig még az életben nem hallottam erről a bizonyos márkáról, de most már más a helyzet.

Egyszóval imádom ezt a tévét és már rögtön meg is néztem rajta a Deadpool 2-t!

Hatala Dániel, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A legjobb barátom

A legjobb barátomat Árpádnak hívják. Sajnos messze lakik tőlem, ezért ritkán megyünk egymáshoz, ennek ellenére a suliban mindig találkozunk. Neki rövid, barna haja és kék szeme van. Közepes termetű, még felsorakozáskor is majdnem mellettem áll tornaórán. Árpi mindig megvigasztal, ha szomorú vagyok, és jóban-rosszban velem van. Kedves és jószívű. Amikor csak lehet, a szünetben együtt játszunk. Közös tulajdonságunk a sok nevetés. Ő a legviccesebb az osztályban. Remélem, hogy ő lesz mindig a legjobb barátom.

Pekár Donald, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

***

A legjobb barátomat Anettnek hívják. Barna szeme van, hosszú barna haja, de a legfontosabb az, hogy nem kíván senkinek sem rosszat. Mindenkinek segít és ad. Ha csak tehetjük, együtt játszunk. Ma Anett hívott játszani, az ő utcájába. Ott volt a nagyobbik testvére is, és segítettünk neki. Aztán mindenfelét kiagyaltunk, és nagyon jól éreztük magunkat.

Mészáros Emese, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Állomások

Mi is az élet? Azt hiszem, egy lehetőség mindenki számára, hogy minél jobb emberként, minél színesebben, izgalmasabban éljen.

Minden embernek más a gondolkodása, más-más tulajdonságokkal rendelkeznek. Van, aki vidám, komoly, nyitott vagy zárkózott, és még sorolhatnánk. Természetünkből adódóan különbözőképpen oldjuk meg a problémáinkat is. Szembesülünk akadályokkal, melyeket le kell küzdenünk. Adódnak lehetőségek is, melyeket pedig meg kell ragadnunk! Az életünk több állomásból áll. Leegyszerűsítve: van normál esetben egy felhőtlen, boldog gyerekkor. Utána a már felelősségteljesebb, ámde kusza kamaszkor. Majd a felnőtt élet, amikor szembesülünk az élet igazi nehézségeivel és örömeivel. Ekkor helyezi az élet a vállunkra a legnagyobb felelősséget magunkkal és a családukkal szemben.

Végül eljön az utolsó állomás, a békés öregkor, amelyben kipihenhetjük a sok-sok évi munka fáradalmait, és élvezhetjük családunk szerető környezetét, jelenlétét.

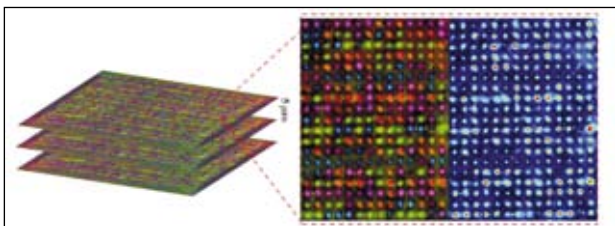
Az életünket kapjuk, a forгатatókönyvét írjuk, a sors pedig rendez.

Turu Fanny, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

SUPERMAN MEMÓRIAKRISTÁLY ADATTÁROLÓ

Az emberiséget is túlélheti

A Southamptoni Egyetem kutatóinak először sikerült kvarckristályban, ötdimenziós adatrögzítési technológiával információt tárolniuk. A módszer nanostrukturált üveg és femtoszekundum rövidségű lézerek segítségével példátlan kapacitást és időtállóságot biztosít a jövő adathordozói számára, így akár 360 terabájtos, ezer Celsius-fokot is kibíró és gyakorlatilag örök életű lemezek készíthetők.

A kutatók egy rendkívül rövid és erős fénynyalábokat kibocsátó, ultragyors lézerekkel rögzítettek egy 300 kilobájtos digitális szövegfájl kvarckristályra. A Superman-filmekből ismert adattároló kristályokhoz hasonló memória önszerveződő nanoszerkezeteket használ az információ rögzítésére, ami így akár egymillió évvel később is használható marad. Az adatokat a nanostruktúrák három térdimenziója mellett azok iránya és mérete is meghatározza, ezért az 5D elnevezés.

A kutatók az új adattároló eszközt Superman memóriakristálynak nevezik. „Egy nagyon stabil és biztonságos, hordozható memóriaegységet készítettünk, amit a hatalmas archívumokkal rendelkező szervezetek kiválóan felhasználhatnak majd” – nyilatkozta a kutatást vezető **Jingyu Zhang**. Jelenleg a vállalatok 5–10 évente kénytelenek adataikat újramenteni, mivel a merevlemezek élettartama kicsi.

CSILLAGOK

Sötét köd a Cepheusban

Csillagvárosunk különleges megjelenésű objektumai a sötét ködök, amelyek megörökítése egyáltalán nem egyszerű feladat. A fotót a magyarországi Hódör Gábor készítette, s így vallott a nem hétköznapi felvétel keletkezésének körülményeiről: „A Magyar Csillagászati Egyesület ideai tarjáni észlelőtáborában egy porban gazdag égitárat vettem célba a Cepheus csillagképben. A poros égi terület az LDN 1216 katalógusszámot kapta, a felvételt a vdB 152 (a képen baloldalt) reflexiós köd teszi érdekesebbé, amit a porfelhőben lévő csillag világít meg. A ködkomplexum halványasága miatt elég ritkán fotózott terület ez, éppen ezért próbáltam a tábor idején minél többet exponálni rá. Végül az eső utáni párásság segített, és a végeredmény mégis esztétikus lett.” (csillagaszat.hu)

Okos város? Létezik ilyen?

Egyre több nagyváros vállalja fel az okos város/smart city koncepciót. Több éve elkészítik a világ okos városainak rangsorát, melyeket legalább ötven szempont alapján rangsorolnak. A szempontok között van a városirányítás, várostervezés, technológia, a társadalmi kohézió, a közlekedés, az emberi erőforrás, a gazdasági háttér és sok minden más.

De mitől számít okosnak egy város? Mi mindent kell ezért tennie?

A szabad parkolóhelyeket mutató intelligens parkoló rendszerektől a forgalommentes időszakban automatikusan kikapcsoló utcai világításon át a valós idejű adatokat szolgáltató tömegközlekedési rendszerekig sok minden ide tartozik. Magyarán ha egy város képes minél több okos ötletet a magáévá tenni, annál jobbat tesz vele a helyi lakosságnak, és ezáltal annál több szolgáltatása lesz sikeres. Jó példa Szingapúr, ahol intelligens közlekedési rendszer felügyeli az útdíj beszedését, monitorozza a forgalmi torlódásokat, és irányítja a közlekedést, ami jelentősen javított az úthálózat kihasználtságán.

A rangsort New York vezeti, **London, Párizs, Tokió, Reykjavik, Szingapúr, Szóul, Torontó, Hongkong, Amszterdam** következnek. Az okos városok rangsorában legtöbb az európai nagyváros, de a kontinens keleti felében levők lemaradtak a nyugatiak mögött.

Új PlayStation az évfordulóra

Jövőre lesz negyed százada, azaz huszonöt éve, hogy a Sony piacra dobta a vállalat történetének egyik legfontosabb masináját, a PlayStation névre hallgató konzolgépet, amely megváltoztatta a komplett játékiparagat. A cég a közelmúltban jelentette be, hogy már több mint félmilliárd, egészen pontosan 526 millió darabot adtak el a különféle generációkból, és ennek alkalmából nemrég, augusztusban egy különleges készüléket dobtak piacra, korlátozott példányszámban.

Az új gép átlátszó burkolatot kapott, 2 TB-kapacitású merevlemezrel rendelkezik, és jár mellé egy számozott bronz plakett, egy talp, valamint egy hozzá illő controller.

De nem ez ám a világ egyetlen szokatlan, egyedi külsejű PlayStationje! Az elmúlt 25 évben a Sony időről időre piacra dobott, sokszor a játékefejlesztőkkel együtt fantasztikus dizájnnal bíró konzolgépeket, sőt a felhasználók is sokszor előálltak egyedi darabokkal. (origo)

Ilyen lesz a jubileumi, átlátszó PlayStation

ASzegedi Vadaspark gyűjteményének egyik legnagyobb büszkesége az a fakókeselyű-pár, amely Szerbiából érkezett. A fiókakorukban folyóól kimentett madarakat nem lehetett szabadon engedni, így előbb a palicsi állatkertbe, majd Szegedre kerültek. A cél a szaporításuk volt, amely kihívásnak eleget is tett a pár, viszont eddig nem sikerült a tojásukat maguknak kiköltetniük, ebben szakemberek voltak segítségünkre. Idén tavasszal azonban ügyesebbek voltak, és áprilisban kikelt az első keselyűfióka a Vadasparkban. A keselyűfióka szépen cseperedett, most már nagyságában utolérte szüleit, bár viselkedése még nagyon fiókás és elég esetben. Idő kell ahhoz, hogy a szüleiire jellemző határozottsággal kapjon szárnyra.

A tavasszal született fióka

A fakókeselyű az Európában is előforduló keselyűfajok egyike, amely hatalmas területen elterjedt Ázsia középső részétől Észak-Afrikáig, Európában az Ibériai-félszigeten, az Alpok vidékén és a Balkánon, igaz, az egyedsűrűsége nagyon alacsony. Kontinensünkön összesen 32–34 ezer pár él, egyes területeken kihalt. Magyarországon kóborló egyedével lehet nagyon ritkán

Együtt a keselyűcsalád

A fakókeselyű nagyságban utolérte szüleit, bár viselkedése még sokszor esetben

találkozni. Leginkább a mérgezések veszélyesek rájuk, pontosabban a ragadozók elpusztítására kihelyezett mérgezett tetemek, valamint az állattenyésztésben használt gyógyszerek is gátolhatják a szaporodásukat.

A nagy méretű madarak kifejezetten döggökkel táplálkoznak. A monogám párok magas fára és sziklapárkányokra rakják fészkeiket, 1-2 tojásuk viszonylag hosszú idő alatt, kb. 50 nap alatt kel ki, majd 4 hónapos korukban repülnek ki a fiókák.

KÖZELEG AZ ŐSZ

Telnek a raktárak...

Noha még csak szeptembert jegyzünk, az állatok és növények a télre készülődnek. A vonulók sorra indulnak dél felé, a **hőrcsög** raktárait töltögeti, duzzadó pofazacskókkal teszi meg egyik fordulót a másik után. Raktárakat készít a **mókus** is, holott nem alszik téli álmot. Diót, mogyorót, gombát dugdos faodúba vagy éppen földi lyukakba, és nem is sejti, hogy raktárainak egy részét élelmes madarak – **szajkók, cinegék** – biztosan megtalálják és legalább részben ki is fosztják. Szeptemberben még virágok nyílnak a vízparton, a tocsogók környékén. Sok más mellett a **réti és a mocsári aggófű** vagy a **réti peremizs** sárga virágaiban gyönyörködhetünk. Nevével is jelzi, mikor virít az **őszi kikerics**, amellyel augusztustól egészen októberig találkozhatunk. Ez a liliomfélék családjába tartozó hagymás növény nedves réteken, legelőkön fordul elő, gyakran tömeges.

A vízparton sétálva mindenütt megfigyelhetjük a vadászó, néha nádszálon sűtkérező **szitakötőket**. Vannak fajok, például az alföldi szitakötő, amelyek késő ősszel, akár még november elején is repülnek. A hím potroha élénkpiros. Szeptember első felében halastavak közelében még megfigyelhetjük az óriás szitakötőt. A hím igazán tetszetős rovar. Tora zöld, potroha kék vagy kékeszöld, középvonában felül széles fekete csík húzódik. Szinte

folyamatosan a levegőben van, bizonyos nagyságú területet birtokol, azon belül vadászik és az odatévedő más szitakötőket elkergeti.

Azt hitted, szitakötő? Nem, ez egy nőstény sebes acsa

Ugyancsak nagy termetű a **sebes acsa**, amely tarka potrohával az egyik legszebb szitakötő. Gyakori, néha a víztől távolabb is felbukkan. Kitűnően repül, rovarokra vadászva néha váratlan és gyors fordulatokat tesz. Kedvező időjárás esetén október végén, sőt november elején is látható. A víz felett repülő rovarokat könnyű megfigyelni, de jóval nehezebb dolga van annak, aki a felszín alatt zajló életre kíváncsi. A vizekben élő mintegy száz halfaj között akadnak szinte mindenütt előforduló, közönséges fajok, de igazi ritkaságok is.

EZERARCÚ NÖVÉNYEK

Ismered-e a kakukkfüvet?

Az istenek kedvence, a bátorság jelképe, Aharctéri fertőtlenítőszer, az elegancia és a bátorság növénye, öregedést gátló, meghosszabbítja az életet ... ilyen jellemzéseket találtam a neten, amikor a kakukkfűre rákerestem. Nekem egyszerűen csak tetszik, nézzetek csak a mellékelt fotóra!

Ám nemcsak szép, hanem kitűnő fűszernövény, de étvágygerjesztő, gyomorjavító, görcsoldó, köhögéscsillapító is. Fürdővizekben illatos és frissítő hatású.

Érdekes, hogy a kakukkfű örökzöld, évelő növény, amit már az egyiptomiak is használtak. Nagyon jól tűri a szárazságot, és sok-sok fajtája megtalálható a világban.

Mikor ez történt, akkor a Tisza sokkal nagyobb volt, mint most, a városunk meg kisebb. Ennélfogva, mikor a nagy Tisza egyszer tengernek játszotta meg magát, nem nagy erőlködésébe került neki elnyelni a kis Szegedet. De olyan tökéletesen ám, hogy minden oktalan állat beleveszett a vízbe, és nem maradt egyebük a szegedieknek egyetlen lúdjuknál. Nyilván az is csak azért maradt meg, mert hivatalos személy volt: a város lúdja, s mint ilyen, a városgazda hatáskörébe tartozott. Az utalt ki belőle minden héten egy szárnyatollat a város nótáriusának, mint muszájból való írástudó embernek. (Hogy félreértés ne legyen a dologból: nem írásra utalták ki a tollat, hanem pipapucolásra.)

A szegedi veszedelem hírére meghallotta Bécsben a királyasszony is, a Mária Terézia. (Legyen annyi lojalitás a filológusokban, hogy ne sajnálják tőle azt a kis névelőt, ha már az őseink úgyis életüket és vérüket ajánlották neki. Hiszen nem név ez, hanem fogalom, akár a Holofernes király vagy a Ferenc Jóska. Az is csak névelővel járatos a szegény ember történelmi dialektusában. Az V. Ferdinánd már nem vitte annyira, az már névelőtlenül egyszerűen csak Ferde nád. Aminthogy nádnak is elég nád volt szegény, meg ferdeknek is elég ferde.)

Olyan nagyszívű asszonyszemély volt ez a Mária Terézia, hogy sebtiben maga elé parancsolta az íródeákját.

– Fiam, deák, írd valami vigasztaló levelet azoknak a sanyarodott szívű szegedieknek. De száz aranyat is tegyetek bele a jó szó mellé, mert másképp valami csúnyaságot mondanak rám azok a kutyaháziai.

Szót fogadott a deák, hogyne fogadott volna szót, nagy volt a rend a Mária Terézia házatáján. Megírta a deák a levelet, beleírta a száz aranyat is, aztán bekocogott a kamaráshoz:

– Huszonöt aranyat kapok a szép levélért, hetvenötöt tétessen kelmed a kopertába.

Kapja a levelet a kamarás, viszi a kincstartóhoz:

– Huszonöt arany a fáradságomért, ötvenet helyezzen kelmed a levélbe.

A kincstartó nem szólt semmit, hanem beletett a levélbe huszonöt aranyat, s futtatta vele az inasát az udvari futárhoz.

Móra Ferenc

A város lúdja

Az inas tudta, mi az illendőség, s a huszonöt aranyból nem vett el, csak húszat, a többi becsületesen átszolgáltatta a futárnak. Mivel azonban Szeged már akkor se egy macskaugrásnnyira volt Bécshez, noha sokkal közelebb volt, mint most, a királyasszony levelének volt ideje kilyukadni az úton, s még szerencse, hogy az öt arany nem a kocsit porába potyogott bele, hanem a futár tarsolyába.

Abban az időben azonban éppen úgy akadtak becsületes emberek, mint most, s ezek közé tartozott a futár is. Szégyellte volna

réziát, hogy csak úgy rengett bele a közösség háza.

– De hát azért nem ér ez így semmit se, emberek – csóválta meg a fejét Miller Sebestyén –, mert ez nem hallatszik föl Bécsbe. Márpedig a királyasszony nagy jóakarátát úgy kellene megköszönni, hogy ő is tudjon róla. Azt javasolnám, küldjünk neki valami szegedi ritkaságot.

Ebben hamar megegyeztek. Elküldik neki az egyetlen ludat, annál nagyobb ritkaság most nincs Szegeden. Az ám, de ki vigye el? Senki se ajánkozott követnek a felség színe elé. (Ez a leghihetlenebb az egész

üresen adni át a levelet a vízvette civitásnak, hát beleszúrtatott egy vadonatúj rézkrajcárt. Utóvégre azon is csak úgy rajta van a királyasszony gömbölyű képe, mint az aranyforinton.

No azért mégiscsak elképedtek egy kicsit a szegediek, mikor az öreg-bírójuk, Miller Sebestyén felolvasta a királyasszony levelét, s hiába ürgette-forgatta a kopertát.

– Hát a száz arany, földi? – kérdezte a futárt.

– Micsoda száz arany?

– Aki a levélbe bele van írva.

– Hát akkor benne van, ha bele van írva.

– De nem jutott abból ide egy vöröskrajcárnál egyeb.

– Jaj, atyámfiai, ilyen a természete a királyok ajándékának! Elindul aranynak, megérkezik réznek – nyargalt el nevetve a becsületes futár.

A szegedieknek ugyan nem volt nevetnéjük, de azért becsületből úgy megéljenztek a Mária Te-

történetben, ugye?) Mert ész kell oda, nem is kicsi, az pedig hol találkozik most ezen a szegény Szegeden, mikor mindent elvitt a víz?

Utoljára a kisbíró ajánlotta fel magát a "közért", ahogy most mondanánk. Nem mintha ész dolgában kiruházottabbnak érezte volna magát, mint a többi, hanem mert a hivatalos emberek közül neki volt legjobban felvágva a nyelve. (Ami érthető is, mert az ő tisztje volt rendet tartani a piacon a halas-asszonyok közt.)

Mindazáltal a magisztrátus egy kicsit aggóskodva eresztette el a követet a ludacskaival, de az nagyon kötötte az ebet a karóhoz:

– Nem köll engöm féltetni, nagy jó uraim! Nem őszi mög a lúd Szépenlő Hevér Mátyást.

(Ez volt a neve a kisbírónak, akit már a neve is kvalifikált a diplomata pályára. A szépen lépésen már azóta is sok diplomata-karrier alapult.)

Hát addig nem is volt semmi baj, míg a tarisznyában tartott. Ha a lu-

dacska megállt legelészni, a kisbíró is kifogott abrakolni. De ahogy a tarisznya apadni kezdett, a kisbírónak is meglappadt a jókedve. Megreztentette a legelő jószágot:

– Nem jó lössz ez így, te lúd! Úgy nézöm, sose érvük el gyalogszörrel azt a Bécsöt. Jobb lössz az, ha én tégöd a hónom alá vöszlek.

A ludacska ebbe is belenyugodott, csak estefelé gágogta el magát, mikor Hevér Mátyás meg találta egy kicsit szorítani a nyakát.

– Csönd, ludacska! - szorított rajta egyet Mátyás –, mert ha el nem hallgatsz, isten uccse sülvé adlak át a Mária Terézia öfölséginek!

S mire a nap tüzet rakott az alkonyati felhőkben, akkorra a szegedi kisbíró is tüzet rakott az erdőszélben. Persze mire a ludacska pirosra sült, akkorra úgy elálmosodott a követ, hogy azt se tudta, mit csinál. Csak másnap reggel vette észre, hogy álmában megette az egyik combját a város madarának.

– Ejnye, ejnye, de csak csúnya is az egycombú lúd – búsulta el magát, s lekanyarította fölöstökömrre a másik combját is.

Az lett biz ebből, hogy mire fölért Bécsbe, csak a mellecsontja maradt meg a ludacskaival, az is szép fehérre kapargatva a halbicskával.

– Mi legyen ez, jó ember? - kapta föl a fejét haragosan a Mária Terézia, mikor a követ nagy alázatosan átnyújtotta neki Szeged ajándékát.

– Ez a város lúdja – hajlongott Mátyás.

– De hát ez nem lúd, csak a csontja.

– Lúdnak indult az el Szögedébül, ha csontnak érközött is a töthelyre.

– Furcsa természete van a szegedi lúdnak – mosolyodott el a koronás szép asszony.

– Akár a fölségöd aranyának – kacsintott vissza a nagyeszű Mátyás. – Az is aranyak indult el Bécsből, réznek érközött mög Szögedre.

Azt mondják, olyant nevetett a Mária Terézia, hogy belesendült a füle az egész udvarnak, az íródeáktól a futárig. S azt is mondják, a kisbíró tarisznya arannyal tért meg Szegedre.

Azt mondják, azt mondják... megnevezem én a forrást is: Halvágó Dancs András mórահalmi célszörű szögény embör. Föltétlen hiteles tanúbizonyosság, mert úgy látta az egészet, mint most látja, úgy hallotta, mint most hallja.

Tigrislélek

Válogatás a vajdasági magyar prózairodalomból

Bencsik Orsolya: Ó, a ribiszke!

(Részlet)

Ezt például nagyapa barátja, a Guszti meséli, aki, akárcsak a nagyapa vagy éppenséggel az apám, a vágóhídon dolgozott, de ő nem sokat járt a hűtőházban, mint nagyapa, az én nagyapám, vagy éppenséggel az apa, az én apám. „A szavainak nem sok hitelt kell adni, mert állítólag szeret túlozni”, ezt a nagyapám mondja, nekem mondja. A konyhában vagyunk éppen, nagymama a tésztát nyújtja, nagyapa az asztal mellett áll, darálja a mákot. A Gusztinak egyébként három felesége volt, és lehetett volna negyedik is, már ott állt a Bajszos Menyasszony az oltár előtt, amikor a Guszti, aki nekem Guszti bácsi, úgy döntött, hogy igaz magyarként megáll a háromnál, és a Bajszos Menyasszony csak élettárs marad. Én még fiatal voltam, amikor ez történt, de arra azért emlékszem, hogy a Bajszos Menyasszony nem akart csak élettárs maradni, eléggé dühös volt, és olyan csúnyaságokat kiáltott Guszti bácsira ott, az oltár előtt, a pap, az egész falu és ugye Isten színe előtt, amiket hallva igen elcsodálkoztam. Mivel az én családom különösen vigyázott arra, hogy gyerek előtt semmilyen trágárság el ne hangozzék, éppen ezért meghatározó élmény volt számomra nemcsak a menyasszony férfiás, bajszos képe, illetve Guszti bácsi meghátrálása, hanem az is, hogy olyan szavak is léteznek, melyekről én korábban nem tudtam. Csak a vacsorán elhangzó kérdésemre válaszul csattanó pofon tette világossá számomra, hogy ezek a szavak csúnyák, és kiejteni őket nem szabad, vagy legálábbis titokban lehet.

Azt azonban nem értettem, hogy a Bajszos Menyasszonyt miért nem vágta képen a Guszti. De ez már igencsak régen volt. Nagyapa barátja, a Guszti erről nem is mesél, ez csak azért jutott az eszembe, mert amikor nagyapa halála után két héttel meglátogattam nagymamát, nagymama elővette a szeretett halottjainak a vasárnapi újság halottas rovatából kivágott gyászjelenté-

seit, és ezeket rakosgatta le eléem, egymás után sorban, az asztalra. Középen nagyapa, nagyapa mellett Jóska bátya, nagymama testvére, mellette a harcsabajszi dédapa és Hajtman dédmama, a másik oldalról Antal bácsi, a szomszéd Pista bácsi és végül a Bajszos Menyasszony, aki, noha állt az oltár előtt, mégsem lett soha senkinek a felesége, csak Guszti bácsi élettársa, és most ott, fent a mennyben, ahol egyébként nagymama az összes szeretett személyt, ismerőst elhelyez, szóval ott, fent a mennyben várja a Guszti, hogy ha majd Isten vele kapcsolatban is úgy dönt, hogy elérkezett az idő, akkor talán majd a Guszti, ténylegesen Isten színe előtt, megkéri a kezét, és örökre feleségül veszi, persze csak akkor, ha Guszti bácsi jól viselkedik, és nem a pokolba küldik. Ezért nézi, figyeli és vigyázza a Bajszos Menyasszony a Guszti minden egyes percben.

Németh István: Életmentés

(Részlet)

Apuka rajzol. Előbb egy se vége, se hossza rétet, aztán a rét fölé egy napot, s azt mondja, hogy most tavasz van.

– Hóembert is rajzolj – mondja a kislfia.

– Tavasszal nincs hóember.

– No, tata, hóembert is rajzolj.

– Tavasszal nincs hóember. De figyelj csak!

Nézd ezt a sok virágot. Mennyi virág! És a virágok közt nyuszik bukfenceznek. Nézd csak! Ez itt egy bokor. A bokor mögött egy szelíd szemű őzike heverészik.

– Hol van Janika?

– Itt van Janika is.

– Hol a szeme?

– Itt a szeme, itt az orra, itt a szája.

Apuka rajzol. Gyönyörű szép tavaszi rétet, sok-sok virággal. A virágokon méhek és bogarak. A bokrok hűvöseiben mackók meg jószágos tekintetű őzikek heverésznek, a faágakon mókusok szökdécselnek. Janika is ott futkos a réten, és azon igyekszik, hogy sót hintsen a

nyuszi kusza farkára. Igen, ez így van, így meséli apuka.

– Ez itt micsoda? – kérdezi a kisfiú tágra nyílt szemmel.

– Vadász. – Mit csinál a vadász?

– A vadász? Le akarja löni a kis mackót.

– Miért akarja lelőni?

– Mert a vadász minden állatot és minden madarat lelő.

– A nyuszikat is?

– Azokat is.

– A kis mókusokat is?

– Igen, a mókusokat is.

– És fáj majd a kis mókusnak, ha lelövi a vadász?

– De még mennyire! Leesik a fáról, és elfolyik a vére. A mamája meg majd siratja, úgy siratja szegényt!

– Várjál, tata. Tata, várjál! Janika leugrik a székről, és az éjjeliszekrényhez szalad. Egyszer látott valamit az éjjeliszekrényben, egy csodálatos dolgot, amit, jaj, most gyorsan meg kell találni.

Te is válogatós vagy?

Nem eszel vagy iszol meg mindent, amit Néled tesznek? Szereted magadnak összeállítani a ruhatáradat? Akkor bizonyára az irodalommal is így vagy! Most azonban kapsz egy kis segítséget.

Hóza Éva a Jó Pajtás hetvenedik születésnapja alkalmából kiválogatta a vajdasági magyar prózairodalom egy egészen klassz szeletét. Inmen neked már könnyű dolgod van megtalálni a kedvedre valót! Igaz, már ott bajba kerülünk kissé, ha meg szeretnénk

fogalmazni, hogy mit is nevezünk prózának. Nos, hát az irodalmi művek egyik formáját, amelyet leginkább folyószöveggé kell elképzelni, és így a verstől könnyen el lehet különíteni. Persze nagyon nehéz bármiről is általánosságban beszélni, hiszen akkor hirtelen ott terem a semmiből egy professzor, aki vég nélkül tud ellenpéldákat sorolni...

Mi viszont érjük be azzal, hogy amit most olvastatok Bencsik Orsolya és Németh István szövegében, az próza. És persze ott az epika

műneme is...de itt már abba hagyom. Azt viszont rátok bízom, hogy derítsétek ki, Németh István történetében vajon mi is lehet az a varázslatos eszköz, amit Janika keres!

A kötetnek vállalt célja, hogy további kutatásra, válogatásra sarkalljon titeket, olvasókat. Arról nem is beszélve, hogy mennyire menő köntösben!

Jó tanévkezdést!

Herédi Károly

Szeptemberi jeles napok

Az őszi első hónapját sokféleképp emlegetik: Szent Mihály – Őszelő – Földanya hava – Szüret hava. A 18. századi nyelvújítók szerint: gyümölcsönös. A **hónap mai** neve a latin *septem* szóból ered, melynek jelentése hét, mivel szeptember eredetileg az év hetedik hónapja volt a római naptárban. Szeptember minden évben a hét ugyanazon napjával kezdődik, mint december. Jeles napok:

Szeptember 8.

Kisasszony napja, Szűz Mária születésének napja. Magyarországon kedvelt búcsúnap. A hívő asszonyok kimentek a szabadba a napfelkeltét várni. Úgy tartották, aki arra érdemes, a felkelő napban megláthatja Máriát. Bizonyos vidékeken ekkor kezdték el vetni a gabonát, melyet kisasszony napjára virradóra kitétek a szabadba, hogy a harmat érje, „az Úristen szentelje meg”. A dió leverését a fáról szintén ekkor kezdték. **Szép elnevezése** a Fecskehajtó Kisasszony napja, ami arra utal, hogy ettől a naptól kezdve keltek útra a költöző madarak.

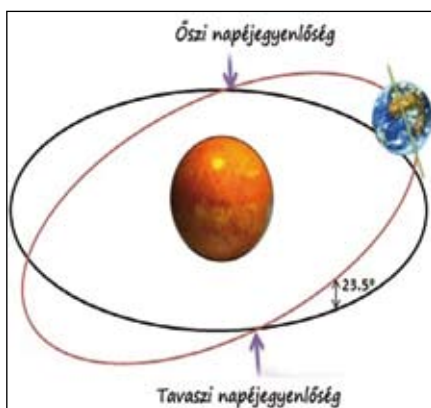
Szeptember 15.

Hétfájdalmú Szűzanya napja, amikor Máriának a megfeszített fia halálát látván érzett anyai fájdalomra emlékeznek. Nagyon régi kultusz, első nyelvemlékeink egyike, az Ómagyar Mária-siralom is erre utal. Illusztrációnkon **Michelangelo Piétája**, ami az egyetemes emberi

szenvedés szimbólumaként vonult be a művelődéstörténetbe. Számos ábrázolása létezik a halott fiát ölében tartó Szűzanyának.

Szeptember 23.

Őszi napéjegyenlőség – a csillagászati őszi szeptember 23-án kezdődik. (A déli féltekén e napon kezdődik a csillagászati tavasz.) Ettől kezdve a Nap a Baktérítő felé távolodik az Egyenlítőtől, sugarai egyre laposabb szöveget zárnak be a földtengellyel. Ezért az északi féltekén rövidülnek és hűlnek a nappalok, közelít a tél. A meteorológiai őszi Európában már szeptember elején beköszönt. A régi kelták és a kínaiak viszont már augusztus elején megülték az őszi kezdőünnepét, náluk az őszi napéjegyenlőség napja

az évszak zenitje, annak eszmei közepét foglalta el. A kínai naptárban például az őszi augusztus 7-én kezdődik és november 6-áig tart, s az őszi pont az évszakot majdnem pontosan kétszer másfél holdhónapra, 46 illetve 44 napra osztja. A kínai és japán őszt a krizantém-ünnepek aranyozzák be. Ez a virág, melyet Európa csak a XVIII. század végén ismert meg, a japánok és kínaiak „őszi rózsája” volt. Nyílásának ideje miatt e gondolatot Európa is átvette, így lett a krizantém őszi szimbólum, a temetők halottak napi díszje nálunk is.

Szeptember 29.

Szent Mihály arkangyal ünnepe. A hagyomány szerint Mihály a túlvilágra költöző lelkek kísérője, ő ítéli meg az emberek cselekedeteit az utolsó ítéletkor. Általában kezében karddal és mérleggel ábrázolják.

Ez a nap volt az ún. kifsársang időszakának kezdőnapja, azaz a lakodalmak ideje, mely egészen Katalin napig tartott (november 25.).

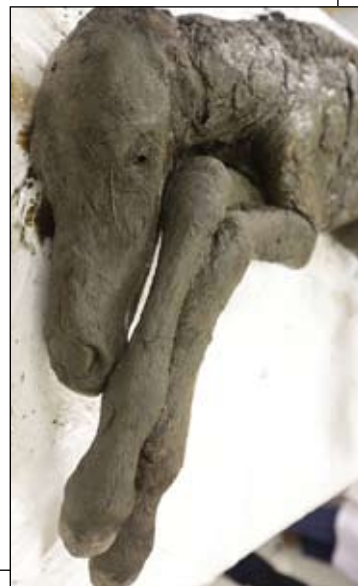
A Mihály-napi hiedelem szerint ez a nap az időjárás hidegre, téliesre fordulását hozta, egy göcseji mondás szerint Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet. A legelőről ezen a napon kezdték visszaterelni a nyáját a telelőhelyre.

HIHETETLEN!

Negyvenezer éves csikó

Egy tökéletes állapotban megőrződött ősi **csikó** fossziliáját találták meg **Szibériában**. A Jakutföldön, az állandóan fagyott földben talált fossziliának megmaradt a bőre, a szőre, a patái és a farka is. A területen korábban gyapjasmamut-fossziliákat is találtak. A csikó fossziliájára a kelet-szibériai tajga egyik 100 méteres mélyedésében bukkantak rá.

Az Északkeleti Szövetségi Egyetem kutatói szerint a lénai ősló (*Equus lenensis*) 30-40 ezer éves lehet, a pleisztocén időszak, illetve az utolsó nagy eljegesedés, a Würm-glaciális végéről származik. A becsléseik szerint az állat kéthónapos korában pusztult el.

A török kor vége Magyarországon – így szokták emlegetni az 1697-es zentai csatát, mely kihagyhatatlan fejezete nemcsak a magyarok, hanem egész Európa történetének. Mint ilyen, a vidékeinken dült sok csata közül a legjelentősebbek közé tartozik, mégis keveset tudunk róla. De miért is olyan jelentős ez az ütközet, mi történt 321 évvel ezelőtt Zentánál? Miért szeptember 11-e a város napja? És nem utolsósorban: milyen rendhagyó módon emlékeznek meg a csatáról idén szeptember 8-án?

A csata emlékműve

A zentai csata idején a korabeli térképeken Zenta formálisan volt feltüntetve, mivel a település és környéke szinte teljesen elnéptelenedett. A párizsi születésű **Savoyai Jenő** (eredeti francia nevén Eugène-François de Savoie-Carignano gróf) a Habsburgokat szolgálva a rendelkezésére álló német, magyar, szerb, horvát, francia és spanyol erők összevonásával mindenáron meg kívánta állítani az előrenyomuló török hadsereget.

A török a Tisza vonalát követve vonult volna Szegeden keresztül Észak-Magyarország irányába. A folyó zentai szakasza évszázadok óta használt folyami átkelő volt, így a török sereg számára is kedvezőnek tűnt egy esetleges összecsapás helyszínéül. A bánágról a Tisza bácskai oldalára átkelni szándékozó török hadseregről Savoyai szeptember 10-én értesült, így szeptember 11-e hajnalán csapataival Zenta mellé vonult, és kis felderítő csapat élén előrelövegolvá a Zenta melletti **Ormpart** dombos magaslatáról kémlelte a török csapatmozgást a Tiszánál.

A törökök ekkor több tucat folyami csónak és ladik felhasználásával az átkeléshez hajóhidat létesítettek, majd a bácskai oldal hídfőjénél sorba állított társzekerekkel belső sáncot alakítottak ki. Savoyai támadása a török csapatokat sebezhető állapotban érte, mivel a külső sánc kialakítása még nem fejeződött be, a sáncrendszer félköríve nem zárt be és rajta egy nagy nyílás volt látható. Amikor a sáncok között és mögött feltorlódott 35 000 török katonát félkörívben átkarolta a mintegy 60 000 főből álló császári sereg, Savoyai parancsot adott a pontonhíd ágyúzására.

A negyvenégy ágyú folyamatos tüze alatt a török katonák között eluralkodott a pánik, s hiába küldte a szultán a bánági oldalról a szpáhi elit lovasságot a túloldalra, az ellenség félgűrűjének áttörése nemcsak sikertelen volt, de további kavargást is okozott. Miután a császári csapatok elfoglalták a hídfőt, a bácskai oldalon

Zenta, 1697

Rockopera készül vidékünk egyik legjelentősebb, legizgalmasabb ütközetéről, a zentai csatáról

A bácskai német származású Eisenhut Ferenc festőművész *A zentai csata* c. festménye az 1896. évi millenniumi kiállításra készült. A hatalmas festmény a zombori megyeházán látható

rekedt több tízezer török katona a reménytelenül vált helyzetben a magas partról a Tiszába vetette magát. A későbbi néphiedelem az apály idején a Tiszán elbukkanó Török- vagy Eugén-szigetet a zentai csata során elesett török katonák holttestét befedő iszapból keletkezett zátonyhoz kötötte.

A török számbeli fölény ellenére Savoyai Jenő határozott fellépésével az erőltetett menetben vonuló, fáradt keresztény hadak javára döntötte el a csata kimenetelét. Amíg a császári csapatok embervesztése ezer fő alatt maradt, addig **Elsz Masz Mehmed** török nagyvezér mintegy 20 000

katonájával együtt a csatatéren lelte halálát. Az éj leple alatt a szultán, hátrahagyva a táborát, Temesvárra menekült. A császári seregek hadiszákmánya óriási volt, a sátrak és egyéb felszerelés mellett, lószarrel felpakolt kocsik, ágyúk, 8000 ló, 12 000 élő marha és teve, valamint a török hadipénztár is Savoyai birtokába került.

A csatát követte 1699 januárjában a karlócai békekötés az Oszmán Birodalommal. Hosszú idő után véget ért Magyarországon a török uralom, a Közép-Európába szorított Habsburg-dinasztia viszont megkezdte dunai birodalmának kiépítését.

Rockoperában mesélik el

Zentán minden évben megemlékeznek a csata napjáról, szeptember 11-éről. Ennek jegyében idén szeptember 8-án, szombaton 19.30 órai kezdettel a helybeli magyar kamaraszínház soproni művészársakkal karöltve egy ROCKOPERÁT mutat be Zenta, 1697 címmel. A darabot **Szarka Gyula** és **Szálinger Balázs** írta, az előadást **Pataki András** rendezte, fellépnek: **Nagy Gábor**, **Szomor György**, **Vastag Tamás**, **Békefi Viktória**, **Wischer Johann**, **Papp Attila** és mások. (ujkor.hu)

Sztárok más szerepben

Egyes sztárok kiváltképp sokoldalúak, és olykor úgymond kitérőket tesznek, új területeken próbálkoznak, és azzal is foglalkoznak, ami épp a szívügyük. Az alábbiakban három sztárt emelünk ki, akiknek a nyár újabb kihívásokat hozott.

Színházat alapít

Antonio Banderas színészi karrierje a színpadon kezdődött, de ebből nem tudott megélni. Talán nem is csoda, hogy ezek után szívügyének tekinti, egyebek közt az ifjú tehetségek támogatását és felkarolását. Mivel a filmes pályája során világhírnévre tett szert, elhatározta, hogy úgymond visszatér a gyökerekhez, és szülővárosában, Málagában színházat alapít. Tervének megvalósításához nemrég egy nagy lépéssel közelebb került, hiszen új partnerre lelt, támogatást kapott egy banktól. A tervek szerint a színház egy év múlva nyílik meg, az első előadás pedig a *Zorba, a görög* spanyol verziója lesz. Úgy tudni, hogy a színház magában foglal majd egy hétszáz férőhelyes termet, ahol évente két nagyobb produkciót mutatnak be, egy kisebb, kétszáz ülőhelyes teremben pedig több kamarajellegű előadást játszanak. Mindezek mellett a színház egyebek közt lehetőséget ad új előadók képzésére, tanfolyamokra, próbákra, tanácskozásokra és kiállításokra is. Antonio Banderas azt is tervezi, hogy spanyol és nemzetközi társulatokat hív meg, akik különböző műfajú, spanyol és angol nyelvű produkciókkal vendégszerepelnének, például balettel és operával. Egyébként Banderas legutóbbi filmje az idén márciusban bemutatott *Beyond the Edge* című orosz akció- és fantáziafilm volt, amelyben a másik főszerepet Miloš Bičević szerb színész alakította.

Vetélkedő producere lesz

Ki gondolta volna, hogy a színészként, táncosként és énekesként ismert Justin Timberlake-et érdeklik a vetélkedők? Márpedig az elmúlt időszakban azzal foglalkozott, hogy Andrew Glassmannel közösen megalkották a *Spin The Wheel* játékos vetélkedőt és ennek megindításához kértek engedélyt. Egyelőre jól haladnak a dolgok, az engedélyt meg is kapták. Úgy tudni, a játék rendkívül izgalmas lesz, a versenyzők órási összegekért játszanak majd, de az, hogy nyernek-e vagy veszítenek, sokban függ egy óriáskeréktől is. A játékosoknak tehát kérdésekre kell válaszolniuk és minden helyes válasz után egyre több készpénz

halmozódik fel. Ellenben rossz válasz esetén, könnyen elveszíthetik az összes addigi nyereményüket. A műsorvezető Dax Shepard lesz, akinek elmondása szerint máris Willy Wonkának érzi magát, épp csak nem csokoládét, hanem pénzt kínál az embereknek. Egyébként Justin Timberlake ötödik stúdiólemeze *Man of the Woods* címmel a télen jelent meg, az ehhez kötődő turné márciusban kezdődött el és a jövő év elején ér véget.

Ezoterikus könyveket ad ki

Keanu Reeveset lázba hozza az ezotéria világa, és érdekli a könyvek publikálása. Ebből kifolyólag nem először dolgozik együtt Alexandra Granttal. Első közös könyvük *Ode to Happiness* (Óda a boldogsághoz) címmel 2011-ben jelent meg. A kötet a sokoldalú filmsztár költeményét tartalmazza, melyet Alexandra Grant illusztrációi díszítenek. Második együttműködésük eredményeként *Shadows* (Árnyékok) címmel 2016-ban hozták létre egy közös kiadványt, amelyhez a művésznő Reevesről készült, különleges technikával megvalósított fotóit, valamint a színésznek a képekhez írt szövegét használták fel. Az immár összeszokott páros ismét együttműködik, úgy tudni, jelenleg *X Artists' Books* címmel ezoterikus könyvek kiadását tervezik.

Egy újabb fejezet

A Star Wars világában új fejezet nyílik, a rajongók hamarosan, október elején, a Star Wars Resistance animációs sorozatot kezdték el kísérni. Úgy tudni, hogy a történet a Star Wars: Az Ébredő Erő előtti időkből kalauzolja el a nézőket. Története szerint az Ellenállók egyik tagja, Kaz, szokatlan küldetésre indul, ahova Poe Dameron küldi el. Kaznak ki kell derítenie, hogy kik a hűséges emberek az Ellenállók körében. Az ifjú pilóta nem utazik egyedül, ugyanis Poe elküldi vele BB8-et. A kaland során számos bolygót útba ejtenek, és miközben Kaz új barátokra lel, új kihívásokkal is szembe kell néznie. A sorozatban Poe Dameron és Captain Phasma hangját a Star Wars filmekből már jól ismert színészek, Oscar Isaac és Gwendoline Christie adják.

Az év előadója: Camila Cabello

Nemrég került sor az idei MTV Video Music Awards díjátadójára. Az év előadója Camila Cabello lett, és a Young Thuggal közösen jegyző Havana című daluk klipje is díjat kapott a legjobb videoklip kategóriában. Az év dala a Rockstar, amelyet Post Malone ad elő 21 Savage közreműködésével. A legjobb új előadó címét ezúttal Cardi B-nek ítélték oda, a legjobb együttműködést pedig az idei életműdíjas, Jennifer Lopez valósította meg DJ Khaleddel és Cardi B-vel a Dinero dal erejéig. Kategóriákra lebontva, a legjobb popvideó díját Ariana Grande No Tears Left To Cry című dala kapta meg, hiphop kategóriában Nicki Minaj Chun-Li dalához készült klipje nyert, Avicii és Rita Ora Lonely Together című dalának klipje az elektronikus dance kategóriában diadalmaskodott, a

legjobb latin videó J Balvin feat. Willy William Mi Gente dalához készült, a legjobb rockvideó díját az Imagine Dragonsnak ítélték oda a Whatever It Takes dal klipjéért, a legerősebb társadalmi mondanivalót pedig Childish Gambino This Is America című dalának videója fogalmazta meg, és ugyanez a klip kapta meg a legjobb rendezés és koreográfia díját is. A legjobb operatőri munka és látványtervezés díját a The Carters vehette át az APES**T című dal videójáért, a legjobb vizuális effektek Kendrick Lamar & SZA All The Stars című dalának klipjében láthatók, a legjobb vágás pedig Lemon és Rihanna N.E.R.D című dalának klipjét jellemzi. Az év feltörekvő előadója kategóriában Hayley Kiyoko győzött, az idei nyár sláner dala pedig Cardi B, Bad Bunny & J Balvin I Like It című dala lett.

Elhunyt Aretha Franklin

Azenevilág talán legszomorúbb nyári eseménye Aretha Franklin halála volt. A soul királynőjének is nevezett, tizennyolcszoros Grammy-díjas énekesnő 76 éves korában hunyt el detroiti otthonában. A legendás énekesnőt 2010-ben diagnosztizáltak rákkal, és tavaly bejelentette a visszavonulását. A családja megerősítette, hogy az énekesnő halálát az előrehaladott hasnyálmirigyrák okozta. A sztár utolsó fellépése múlt év novemberében volt New York-ban, Elton John AIDS Alapítványának a galáján. Aretha Franklin 1942-ben született és már gyermekkorában gospel-dalokat énekelt abban a tempóban, ahol apja lelkész volt. Az idő múlásával a világ egyik legsikeresebb énekesévé vált, és ő lett az első női előadó, akit beválasztottak a Rock & Roll Hírességek Csarnokába, 1987-ben. Aretha számos dalt vitt sikerre. Ilyen például az I Say a Little Prayer vagy a Respect, amely az emberi jogokra és a női egyenjogúságra hívta fel a figyelmet. Az énekesnő a popvilágban is remekül helyt állt, több hírességgel dolgozott együtt, akiknek megtiszteltetés volt vele fellépni. Egyikük a már szintén elhunyt George Michael, a közösen előadott 1986-os I Knew You Were Waiting (For Me) a mai napig is a nyolcvanas évek egyik legnépszerűbb slágerének számít. Aretha Franklin énekelt az Apáca-show második részében, 2015-ben pedig fellépett az akkori amerikai elnök, Barack Obama előtt is, aki állva ünnepelte őt a (You Make Me Feel Like) A Natural Woman című slágerének előadása közben. Aretha Franklin a mai napig is sok ismert énekest ihlet meg, és sokak számára példakép.

Jennifer Garner csillaga

Nemrég Jennifer Garner is csillagot kapott a hollywoodi hírességek sétányán. A színésznő 1995-ben egy New York-i színházban kezdte pályafutását. Legelső tévészereplése is ekkor volt a Danielle Steel regényének feldolgozásával készült Zoya című filmben. Ezek után is szerepelt filmekben, de igazán az Alias című sorozattal vált híressé, amelyben Sydney Bristow CIA-ügynököt alakítja. Az Alias után felkérést kapott Steven Spielbergtől, hogy játsszon a Kapj el, ha tudsz! című filmben, de akkor még mindenki Sydney Bristowként emlegette és szinte teljesen beskatulyázták. Akkor tudott csak igazán kitörni, amikor 2003-ban megkapta Elektra Natchios szerepét a Daredevil című filmben, későbbi férje, Ben Affleck oldalán. Ekkortájt végre megmutathatta a komikus oldalát is, és főszerepet kapott a Hirtelen 30 című filmben. A színésznő ezek után szárnyra kapott és egyre több mozifilmben is szerepelt. Jennifer legközelebb a Peppermint: A bosszú angyala című akcióthrillerben láthatjuk, amelyben egy édesanyját játszik, akinek nincsen veszténivalója, és bosszút áll azokon, akik elvették az életét. A filmet hamarosan bemutatják.

Jelige: „Gólyahír”

Kedves Bizi!

Nyolcadikos lány vagyok, aki rendszeresen olvassa a Jó Pajtást. A Bizalmas sorokat sem hagyom ki. Sokat gondolkodtam, hogy írjak-e, végül a barátnóm rábeszélésére hozzá is fogtam, mert ő is ugyanezekre a dolgokra panaszkodik, így valójában mindkettőnk nevében szólok. A nyári szünetben volt időnk átgondolni a dolgokat, és megállapítottuk, hogy segítségre, tanácsra van szükségünk, mert ez így nem jó! A gondom, a gondunk az iskolával, az osztályzatokkal kapcsolatos, ami kész katasztrófa volt a múlt tanévben. Mindenki azt mondja, hogy ennek a serdülőkor az oka. A gondom az, hogy amikor tanulnom kell, nem tudok odafigyelni. Leülök, elkezdem olvasni a leckét, és egyszer csak azon kapom magam, hogy nem tudom, mit olvastam, egy pontot bámulok a falon vagy dúdolok valamit, elkalandoznak a gondolataim, álmodozok vagy éppen semmire sem gondolok. Valójában minden érdekel, csak a tanulás és az iskola nem! És az is nehezíti a dolgomat, hogy a többiekkel ellentétben nincs még fűm, de még szimpátiám se! Azt vettük észre, hogy az osztályban mások is így vannak a tanúlással. Segíts, mit tehetünk, hogy oda tudjunk figyelni, és hogy jobbak legyenek az osztályzataink. Nem szeretném, ha a nyolcadik végén tele lennék gyengébb jegyekkel. Segíts!

Válasz:

Ha hiszed, ha nem, a problémádat/ problémákat részben valóban a serdülőkori változások okozzák, és mondhatnánk azt is, hogy nagyon gyakori, szinte várható a fejlődés folyamán egy ilyenfajta krízis. Mintha azt kiabálnád, hogy „Segítség, serdülök!”, és gondjaid gyökerét, csak a serdülőkori változásokban látod. Ez a tény csak egy kicsiny mértékben könnyíti a dolgot, de nem sokat segít az osztályzatok és az iskolai eredményesség javításán. Ez nagymértékben töled/tőletek függ. Az nagyon is igaz, hogy a serdülőkori lustaság, az álmodozás, a hormonok és érzelmek összevisszasága természetes velejárója ennek a fejlődési időszaknak, és segít a környezetnek megérteni, hogy mi történik ebben az életszakaszban, de nem lehet magyarázata és megoldása az érdektelenségnek és a lustaságnak. Miért? Azért, mert a serdülőkor ugyanakkor egy olyan korszak, amikor rengeteg dolog érdekel bennünket, szinte szívacsként szívjuk be az új ismereteket, tanulási éhségünk van, kísérletezési kedvünk is magas szintű, sok mindent szeretnénk megtapasztalni, megtudni. Mindez megtalálható az iskolai tananyagban is, csak másként kell hozzáállni! Számos módja van annak, hogy érdekesebb legyen az iskolai tanulnivaló. Például próbáld meg a tanulni való anyagot tudományos kutatásként felállítani. Keresz magadnak kutatótársat. Neked ott van a legjobb barátnőd, aki ugyanabban a cipőben jár, mint te. Ha pl. biológiáról van szó, menjetek el a legközelebbi parkba, botanikus kertbe, állatkertbe, ha angol nyelvről van szó, nézzetek meg egy fordítás nélküli filmet, de az interneten való kutakodás és tallózás, anyaggyűjtés is igen hasznos lehet. Kérdéseket tegyetek fel magatoknak a megtanulnivaló témával kapcsolatosan. Sőt, amikor a leckét olvasod a könyvben, ellenőrizheted, hogy érted-e az elolvasottat. Jelöld a tankönyv, füzet margóján: 1.) OK jellel (✓) azt, ha az elolvasott megerősíti azt, amit már tudtál a dologról. 2.) Pluszsal jelöld (+) azt az információt, ami számodra teljesen új. 3.) Minusszal jelöld (-) azt az információt, amiről teljesen más gondoltál vagy tudtál, amely a tiédde ellentétet állít. 4.) Kérdőjelet (?) tegyél oda, amiről többet szeretnél megtudni, vagy éppen érthetetlen, zavart keltő a számodra. A +, -, ? jelekkel jelöltekkel foglalkozzál többet. Olvass hozzá, nézz utána az interneten, lexikonban, készíts róluk, ha van kedved és időd, minibeszámolót stb. És ne feledd: tanulni nem csak a tankönyvből lehet, **de ez fontos ismeretforrás**, mert útmutatást ad ahhoz, hogy mire fordíts figyelmet. Segít a leckék alján lévő kérdésekkel stb. A tudás forrása lehet az internet, a múzeumok, lexikonok, könyvtárak, színház stb., de még a barátnőd, barátaid tudása is, ha beszélgettek az adott témáról. Párban is tanulhattok. Van, aki így jobban tanul. Feloszthatjátok a leckét, mindenki elolvas, feldolgoz egy részt, és utána elmagyarázzátok egymásnak az anyagot, persze abban a sorrendben, ahogyan azt a tananyag megköveteli. Kikérdezhetitek egymást, kiegészítve saját tudásotokkal azt, amit a másik nem tudott, megbeszélhetitek a dolgokat, „vitázhattok” egymással (nem vitatkoztok, veszekedtek), sőt begyakorolhatjátok a „fellépésedet” felelés előtt. Egyikőtök lesz a felelő, a másik pedig az adott tanár szerepét játssza el. Utána gyerekjáték lesz a felelés. Közben gyarapszik a tudásotok,

és az is biztos, hogy a kiemelkedő érdemjegyek sem fognak elmaradni. Arról nem is szólva, hogy kiderül, mennyivel jobb egy társaságban lenni és barátkozni azzal, aki hozzá tud szólni, akinek véleménye van, akivel beszélgethetünk sok mindenről, aki tájékozott. Mindezek mellett akarnod is kell tanulni. Ha úgy állsz hozzá, hogy „én ezt akarom!”, akkor könnyebben is fog menni. Tűzd ki magadnak a tanúlással, osztályzatokkal kapcsolatos célokat, és ezeket szem elől tartva kezd el az új tanévet.

Jelige: „Szomoroka”

Hatodikos lány vagyok. A Jó Pajtást és a Bizalmas sorokat olvasva látom, hogy a levélíróknak sok hasznos tanácsot ad a rovat, az én problémámmal kapcsolatosan is volt már egy-két levél, mégsem tudok mit kezdeni a helyzettel, ami elkésérik. Ez pedig az, hogy nincs „igaz barátnóm”. : (Nagyon egyedül érzem magam, mert eddig mindenki, akit barátnőmnek gondoltam, elhagyott. Arra is gondoltam már, hogy tán bennem van a hiba?! Úgy látom, hogy nekem mindig jobb barátaim voltak a fiúk. Mintha jobban megfelelnek, de egy idő után már másat akarnak, átlépni a barátság határait, ami nekem nem felel meg. Én nem fiút keresek, hanem barátot. Most is végtelenül egyedül, magányosnak érzem magam. Mit tegyek? Segíts!

Válasz:

Kedves „Szomoroka”!

Tudom, hogy most nagyon rosszul érezheted magadat a bőrödben, de ne szomorkodj! Vedd le a „fekete” szemüvedet, ami felkerült rád, amin át ebben a pillanatban szemléled a világot, mert az ember ezzel a szemüveggel mindent feketének lát. Gondolj arra, hogy lehetséges, mégsem szenteltél elég figyelmet a közvetlen környezetben élő társaidnak. Biztos vagyok benne, hogy akad azért egy-két ember, aki szívesen töltené veled az idejét, megosztaná titkait, csak te nem engedted meg nekik, mert bezárkóztál, saját magadat kizártad. Tudnod kell, hogy ismeretséget, barátságot az osztályunkon kívül is köthetünk. Az iskolában, az utcán, a szomszédokban, a színházban, sportpályán, könyvtárban... A bibi abban van, hogy a barátság közösségben, emberek között köttetik, nem egyedül ülve a szobában. Keresni kell, próbálkozni, barátságokat kötni, de el is kell engedni, ha nem megy. És van egy kulcsmomentum, hogy a barátságban adni kell, főleg önmagadat, el kell fogadni a másikat olyannak, amilyenek, és nem szabad kizárólagosnak lenni, sokszor kell kompromisszumot kötni. Igyekezzél megérteni a másik álláspontját. Ne feledd, hogy mindenki ugyanazt szeretné, hogy elfogadják és szeressék olyannak, amilyenek, a hibáival, erőnyeivel együtt. Jó lenne, ha átgondolnád azokat az eseteket, amikor „eldobtátok” maguktól a barátnőket. Mi történt akkor? Ha ezt tisztázod, magyarázatot találsz arra is, hogy miért szakadtak meg a barátságok. Önmagadnak kell megváltoznod, mert a másik embert nem tudjuk megváltoztatni. Ha mi megváltozunk, változni fog körülöttünk a világ is. Jó lenne, ha tanácsot kérnél a környezetben dolgozó pszichológustól, hogy a beszélgetések folyamán minél jobban megismerd önmagadat, a jó és a rossz oldalaidat. Hidd el, igazán „sokoldalú” vagy! Ha megismered önmagadat, növekszik az önbizalmad is, könnyebb lesz adni és kapni is.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Hogyan osszam be az időm?

Néhány napja elkezdődött a tanítás, lassan vissza kell szokni az iskolai napirendhez. Első nekifutásra szokatlan lehet a nagy váltás: kevesebb a szabadidő, több a kötelesség.

Mennyiségi idő vs. minőségi idő

Lehet, hogy nincs annyi időd, mint nyáron, de egy-két órát iskola-időben is tudsz száz százalékosan csak a hobbiiddal vagy a barátokkal foglalkozni.

Közösségi oldalak

A közösségi oldalakon való csetelést, adatlapböngészést vissza kell szorítani. Teljesen érthető, hogy beszélgetni szeretnél a barátaiddal, csak a helyet és az időt érdemes átgondolni. A többiekre is ugyanazok a szabályok vonatkoznak, nekik sem szabad a telefonon böngészni tanítás közben. Arról nem is beszélve, hogy a szünetekben személyesen is tudsz kapcsolatokat ápolni. Tedd fel magadnak a kérdést és őszintén válaszold meg: Mi történik, ha két órával később tudom megnézni az állapotjelzéseket? Valószínűleg semmi. A felgyorsult életmód miatt érezzük úgy, hogy azonnal van szükségünk erre az információra, azonnal akarunk válaszolni, és cserébe azonnali választ várunk. Érdemes azonban emlékeztetnünk magunkat arra, hogy a barátaink sem tudnak mindig a gép előtt ülni. Amikor még csak a hagyományos e-mailezgetés létezett, nem jelentett problémát a lassú levélváltás.

Számítógép és játék

Míg egyesek a számítógépet csak arra használják, hogy a neten böngésszenek, mások bizony igen sokat játszanak is rajta. Amíg a tanulás rovására nem megy a játék, addig nincs semmi probléma. Akkor sincs gond, ha önszántadból vagy kérésre könnyedén abbahagyod a játékot,

kikapcsolod a gépet. Számítógép-függőségről akkor beszélünk, ha a játékos elkécs az iskolából, vagy lóg csupán azért, hogy játszhasson, és gyakran agresszívvá válik, ha megpróbálják leállítani. Egyre több rémtörténetet hallani azokról, akiket annyira rabul ejtett a játék, hogy enni is elfelejtettek. Tanév kezdetével bizony sok játékidőről kell lemondani. Ha úgy érzed, hogy ez nehezen megy a számodra, vagy látod a társadon, hogy nincs már baráti kapcsolata az állandó játék miatt, kérd a szüleid, a tanáraid, a pszichológus segítségét.

TESZT

Nyüzsgő vagy visszafogott vagy?

A teszt kitöltésével kiderítheted, hogy vajon a nyüzsgő, az átlagos vagy a visszafogott kategóriába tartozol-e.

1. Milyen gyakran írsz bejegyzést a Facebookon?

- a) Naponta többször.
- b) Naponta vagy kétnaponta.
- c) Nem is tudom, mikor posztoltam valamit utoljára.

2. Mit szoktál posztolni?

- a) Mindent, ami velem történik.
- b) Az érdeklődésnek megfelelő érdekességeket.
- c) Ritkán osztok meg bármit is, akkor is csak fontos dolgokat.

3. Mennyi kép van fent rólad a Facebookon?

- a) Több száz.
- b) Legfeljebb száz.
- c) Kevesebb, mint ötven.

4. Mi az, ami csalódást okoz a közösségi oldalon?

- a) Az, ha a hozzászólásaimat kevesen lájkolják.
- b) Az, ha a posztokat végiggörgetve nem tudtam meg semmi újat.
- c) Az, ha a falam hemzseg a cukiságoktól és a játékfelkérésektől.

5. Kik láthatják a bejegyzéseidet, megosztásaidat, fényképeidet?

- a) Teljesen nyilvános az oldalam, így még akár az ismeretlenek is.
- b) Nem kérdés, természetesen csakis az ismerőseim.
- c) Ha nagy ritkán megosztok valamit, úgy állítom be, hogy az ismerőseim közül is csak a barátaim lássák.

Értékelés

Ha a legtöbb válasz a: te vagy a főszereplő

Folyamatosan pezsgesz a Facebookon, sokszor még akkor is ezt teszed, amikor a barátaiddal kávézol. Szinte nincs olyan esemény, amiről ne számolnál be az online ismerőseidnek. Ha túlzásokba esel, előfordulhat, hogy előbb-utóbb fontosabb lesz számodra a digitális tér, mint a valós. Figyelj oda az igazi találkozások, beszélgetések és a posztok, chat egyensúlyára, mert ha egyszer internet nélkül maradsz néhány órára, igazán magányosnak érezheted magad.

Ha a legtöbb válasz b: te vagy a szemlélődő

A mértékletesség neked mindennél fontosabb, sokkal inkább szemlélődő vagy a Facebookon, ne közösségformáló személyiség. Bár rendszeresen ellenőrzöd, ki miről oszt meg tartalmat a virtuális térben, te igen-csak megvágatod, hogy mi tartozik másokra. Neked akkor sem lesznek elvonási tüneteid, ha egy hosszú hétvégére búcsút intesz az internetnek.

Ha a legtöbb válasz c: te vagy a véleményvezér

Bár hosszú időn át szívesen hallgatásba és legfeljebb lájkolásba burkolózol a Facebookon, ne gondold, hogy nem vagy véleményvezér a közösségi oldalakon. Igaz, hogy kevés dolgot osztasz meg másokkal, viszont az ismerőseid sokkal inkább felfigyelnek arra, ha posztolsz valamit, hiszen ritkán bukkansz fel a hírfalukon, és mindenki tudja: ha kommentelsz, annak oka van. A mindennapokban egyébként el tudnád képzelni az életed közösségi média nélkül, de annak azért örülsz, hogy így több dolgot megtudsz az ismerőseidről.

Túlélőkalauz az iskolához

Az iskola sokkal könnyebbnek tűnt, amikor kisebb voltál. Most már minden sokkal bonyolultabb. Stresszelhetsz és meg is viselhet a sulis, ám pár dolgot magad is tehetsz azért, hogy egyszerűbb legyen!

Tervezz előre!

Legyen egy naptárad vagy egy iskolanaplód. Rögzítsd előre a bejelentett ellenőrzők, dolgozatok időpontjait. Jegyezd fel a fogalmazások és házimunkák leadásának határidejét. Vess listára minden más tényezőt is (pl. edzést vagy különórát).

Haladj az osztállyal!

Ha úgy éreznéd, hogy kezdés lemaradni vagy nem értesz valamit, azt nyugodtan jelezd a tanárnak, hiszen ő azért van, hogy segítsen. Sokkal egyszerűbb már a dolgok elején segítséget kérni és kapni, mint várni az utolsó pillanatig, hogy hátha egy álmatlan éjszakán, a dolgozat előtt megérted az anyagot. Ha a házi feladatokkal is problémád van, ezt mindenképpen jelezd a tanárodnak óra előtt vagy után – valószínűleg fel fogja ajánlani a segítségét, akár még egy-két plusz órát is tart neked. Ha szánsz pár percet arra, hogy megkérdezz valamit, akkor akár órákat is megspórolhatsz, melyeket haszontalan fejtöréssel töltenél. Emellett, hogyha a tanár a tudtában van annak, hogy valamivel nem boldogulsz rendszeresen, akkor ő is sokkal megértőbb lesz egy esetleges későbbi szituáció során.

Figyelj az órákon!

Hidd el, megéri az órák alatt koncentrálni, főleg hosszú távon. Persze sokkal kellemesebb beszélgetni, rajzolgatni, vagy más pótcselekvéseket végezni, de te is sokkal könnyebben fogod megtanulni az anyagot, ha figyelsz az órán, illetve a tanár is értékeli, ha látja, hogy érdeklődsz a magyarázata iránt.

Jegyzetelj!

Az órai jegyzetekkel és azok átnézésével sokkal egyszerűbb felkészülnöd a következő órára vagy egy dolgozatra. Igaz az a tény, hogy ha órán jegyzetelsz, azzal már félig meg is tanultad az anyagot, így a jegyzet lehet a kulcsa a jó teljesítménynek is.

Reggelizz!

A régi mondás, miszerint a „reggeli a nap legfontosabb étkezése”, soha sem volt igazabb, mint iskola alatt. Sokkal jobban tudsz koncentrálni és teljesíteni, ha egy jó reggelit fogyasztottál.

Aludj eleget!

Kutatások is igazolják, hogy azok a tanulók, akik többet alszanak, sokkal könnyebben koncentrálnak. Egy kutatás szerint azok a fiatalok, akik a matematikadolgozatuk előtt eleget aludtak, háromszor olyan jól teljesítettek, mint kialvatlan társaik.

Dolgozz többet az iskolában, mint otthon!

Használd ki az iskolában töltött szabad idődet – olvasd át a jegyzeteidet, kezd el a házi

feladatokat, nézz utána dolgoknak. Hidd el, örülni fogsz például egy koncert alkalmával, hogy a délutánodat töltötted ezzel, nem pedig az estétet, amikor szórakozhatsz!

Barátkozz!

Az egyik legjobb módja annak, hogy barátokat szerezz, az, hogyha csatlakozol az iskolai klubokhoz, részt veszel a szakkörökön, edzések és az egyéb programokon!

Mit csinálj, ha beteg vagy?

Szinte mindenki beteg lesz egyszer-kétszer egy évben. Amíg gyógyulsz, kérd meg egy barátodat, hogy fénymásolja neked a jegyzeteit, és kérd el tőle a tananyagot, a házi feladatokat is. Ha több napot is kihagysz, akkor minden nap tanulj egy kicsit, hogy képben maradj, és ne egyszerre kelljen megtenned mindent.

Az iskola tökéletes hely ahhoz, hogy új barátokat szerezz és új dolgokat próbálj ki, de emellett megtanulhatod azt is, hogy hogyan is legyél egy közösség tagja, illetve a döntésképeségedet is próbára teszi – ezek pedig az egész hátralévő életedben segíteni fognak.

Milyen a frizuradivat?

A divat mindenható még tavaly kimondták: 2018 egyértelműen a hullámos fürtök és a frufru éve lesz. A rövid frizurák közkedveltek tehát, leginkább azok, amelyek kiemelik az arcot, és igazán lányosan mutatnak. Ha egy oldalra fésült frufrut is vágatsz a frizurádhoz, biztosan csinos, határozott leszel, hiszen a frufru kiemeli az arcot. A long bob is kedvenc, nem beszélve a nagy hullámokról, a befelé szárított hajvégekről és a kócosnak ható tincsekről. Hosszabb hajviselet esetén az egyenes frizurák helyét a kócosabb, élesen tépett változatok veszik át, újra hódítanak a göndör fürtök.

Az biztos, hogy ezek között a frizurák között te is találjsz majd olyat, amibe teljesen beleszeretsz.

És a fiúk? Azt gondoljuk, hogy a július derekán zárult foci-vb megmutatta, mi a divat. Nézd meg illusztrációinkat, és ha szereted a divatot követni, keress egyéniségedhez, arcodhoz illő hajviseletet!

Étkezz egészségesen!

Inkább uszonázz az iskolában, s ne a boltban kapható egészségtelen ételeket válaszd. Sokkal célszerűbb, ha az ételleket nem kell tartósítani vagy becsomagolni, mint például egy csokit vagy más édességet, chipset. Ha így jársz el, az egészségeden kívül a környezetet is óvod.

Ételtípusok

Vigyél magaddal tízórait az iskolába ahelyett, hogy vásárolnád az ételt! Otthon újrahasznosítható uszonnás tasakba, esetleg papírzacskóba is csomagolhatod az ételt. Ez takarékos megoldás azért is, mert otthonra nagy mennyiségben is vásárolhattok például a kedvenc müzliszeledeből, amivel szintén sok pénzt spórolhattok meg.

Újrahasznosítás

Kezdeményezd az újrahasznosítást, ha nem is az egész iskolában, legalább az osztályter-

medben! A felesleges anyagok 90 százaléka újrahasznosítható.

Rágógumi

Mindig bizonyosodj meg arról, hogy a rágógumit a kukába dobtad, nem a földre! A rágógumi nem bomlik le, bár a kutatók már dolgoznak a biológiai úton lebomló rágógumin is. Egy átlagos ember évente 190 darab rágógumit rág el, így gondolj csak bele, hogy milyen mennyiségről is beszélünk valójában!

Étel- és italautomaták

Próbáld meg nem vásárolni étel- és italautomatákból! Az ezekben kapható ételek és italok legnagyobb része műanyag csomagolásban vagy pohárban kapható, amelyről tudjuk, hogy nem tesz jót a környezetnek. Ha mégis itt fogyasztasz, akkor hasznosítsd újra az anyagokat, hiszen egy ilyen aprósággal is sokat tehetsz a környezetünkért!

Ilyen lenne az egészséges uszonna? Talán, néha... :)))

SAJÁT KEZÜLEG

Frissítsd fel a tanulóskartot!

Aszeptemberi tanévkezdéshez jó lendületet adhat, ha a megunt tanulóskartot divatos mintázatú kiegészítőkkel újíttjátok fel.

Frissítsd fel a tanulóskartot vidám mintákba csomagolt mappákkal! Elég egy megfelelő alakúra vágott kartondoboz, melyet színes papír vagy öntapadó fólia segítségével kidíszítesz, és új külsőt kap a tanulóskartod.

Újravarázsolt ceruza

Lepipálhatjuk a boltok iskolai kínálatának Legyes darabjait, ha saját mintákkal és figurákkal készítünk kedvcsináló kollekciót, még hozzá ceruzákból.

Egyszerűen díszíthetitek a ceruzavégeket filcből vagy dekorgumiból készült állatkákkal, vagy ragaszthatok rájuk színes pomponokat, bojtokat.

Nemcsak füzetborítónak, hanem tolltartónak is felhasználható a régi, szakadt farmer-nadrágod zsebét.

Szereted a színes gombokat? Hasznosítsd őket!

Néhány ötletünkkel kívánunk jó készülődést!

A horgász és a halbolt

A szenvedélyes horgászpapa gazdag zsákmánnyal tér haza.

- Apu, ne vágj fel annyira, láttalak, mikor kiléptél a halboltból, miért voltál ott?

- Egyszerű - mondja az apja -, olyan sok halat fogtam, hogy néhány szép példányt még el is adtam belőle.

Másik horgász

- Ma sajnos nem fogtam semmit!
- Tudom, ugyanis itthon hagytad a pénz-tárcádat.

Orvhorgászok

Két horgász beszélget. Az egyik azzal dicsekszik, hogy a tóban milyen sok halat fogott már. A másik megkérdezi:

- És mondd, mikor érdemes horgászni?
- Egy és kettő között.
- És miért pont akkor?
- Mert akkor ebédel a halór.

Tanévkezdés egykor és ma

Anyu elvárásai, 1988: Remélem, nem raknak egy osztályba a haverjaiddal, mert akkor egyáltalán nem fogsz tanulni. **2018:** Mi van? Nem raktak egy osztályba a barátaiddal, ahogy kértem? Megyek, kiverem a balhét!

Apu tanácsai, 1988: Az első nap különösen figyelj oda arra, amit a tanár mond! Légy udvarias és ne fecsegi! **2018:** Ha nem szimpi neked a tanár, csak szólj, és átrakatlak egy másik osztályba.

Tanévkezdő csomag, 1988: A régi iskola-táska és ruha, tiszta zokni és új cipő. **2018:** Új hátizsák, okostelefon és farmer, régi, szakadt edzőcipő és roller.

A gyerek álma, 1988: Anyuci, vegyél nekem, légszi, egy focikártyagyűjtő albumot, hogy beragasszam a matricáimat! **2018:** Jó, de mikor veszel nekem iPhone 5-öst?

Önfényezés, 1988: Intézményünk kiváló vizsgaeredményekkel büszkélkedhet, ami magas követelményeket állít a diákjaink elé. **2018:** Ez egy nagyon jó sulis. Nagyon odafigyelünk a gyermekek igényeire, és alig akadnak drogproblémáink.

Reggeli a sulis előtt, 1988: kakaó, vajas kenyér (frissen a pékségből), dzsem. **2018:** csokis müzli, nutellás kenyér (csomagolt, előre szelgetelt a szupermarketből).

Elhatározás a tanév kezdetén, 1988: Idén tényleg szigorú leszek, nincs tévész este fél kilenc után. **2018:** Kicsit kevesebbet kéne tabletezned. Nem lehetne kikapcsolni legalább vacsora közben?

Tanítás után, 1988: Sok leckéd van holnapra? Remek! Jobb, ha máris nekilátsz!

2018: Volt képük máris leckét feladni! Istenem, mennyi van még hátra a következő szünetig?

Másik orvhorgász

- Miért vagy olyan ideges?
- Mert horgászom.
- Azt hittem, az nyugtat.
- De csak azt, akinek horgászengedélye van.

Harmadik orvhorgász

Orvhorgász, kezében nagy vödör hallal, összefut a halórral.

- Kérem, ezek itt a saját halaim! Néha kijövök, megúsztatom őket, aztán egyetlen füttyszavamra mind visszaugrálnak a vödörbe.
- Na persze. Mutassa! A fickó bedobálja a halakat a vízbe, és vár, vár.
- Mikor hívja már vissza a halakat?
- Miféle halakat?

Panaszkodó horgász

A horgász így panaszkodik a barátjának:
- Nincs olyan hosszú karom, hogy megmutathassam, mekkora halat szalasztottam el...

Találós kérdések

- Mit mond a horgász örömeiben, ha nagy halat fog?
- Ihal - Csuhal!

Nagyképűség

Mi az abszolút nagyképűség?
- Ha a giliszta azt mondja: horgászni megy.

Van kapás?

- Ül a horgász a vízparton, amikor arra megy egy idegen:
- Van kapás? Van kapás?
  - Az előbb dobtam bele egyet a vízbe - feleli a horgász.
  - Miért? Méreten aluli volt?
  - Nem. Csak folyton azt kérdezgette: van kapás?

Főzés

- Édesapám, főzni tanulunk az iskolában!
- És megehetitek, ami megfőztetek?
- Muszáj.

Nyelvi meghatározás

A kisgyerek izgatottan jön haza az iskolából:

- Anyuci, tudod mi vagyok én?
- Nem kisfiam.
- Személyes névmás.

Rosszaság

A tanító néni felszólítja egyik diákját:
- Hallom, Pisti, hogy otthon megint rossz fát tettél a tűzre!
- Nem is igaz! Hiszen már hetek óta egyáltalán nem is fűtünk!

Szorít a cipő

Torna-öltözöben:
- Nagyon kényelmes vagy Gabikám, igyekezz már egy kicsit, vagy talán én húzzam fel a cipődet?
- Hát, szerintem szorítani fogja a tanárnő lábát.

Csöngetés

A felelőt sürgeti a tanár:
- Igyekezz fiam, mert mindjárt kicsöngetnek.
- Én is azt várom.

Zenei fejtörő

Kirándulásra invitálunk benneteket, egy kis zenei kalandozásra!
Nézd meg figyelmesen a képeket, és próbáld helyesen válaszolni!

Népek zenéje

Minden muzsikos egy-egy nemzet jellemző hangszerén játszik. A kép alapján felismered-e, mely nemzet zenéjét játszhatja a muzsikos?

Kakuktkojás

A három képen három fúvós hangszert láthatsz. Kettő fáfúvós, egy pedig rézfúvós. Melyik lenne ez utóbbi, azaz a kakuktkojás?

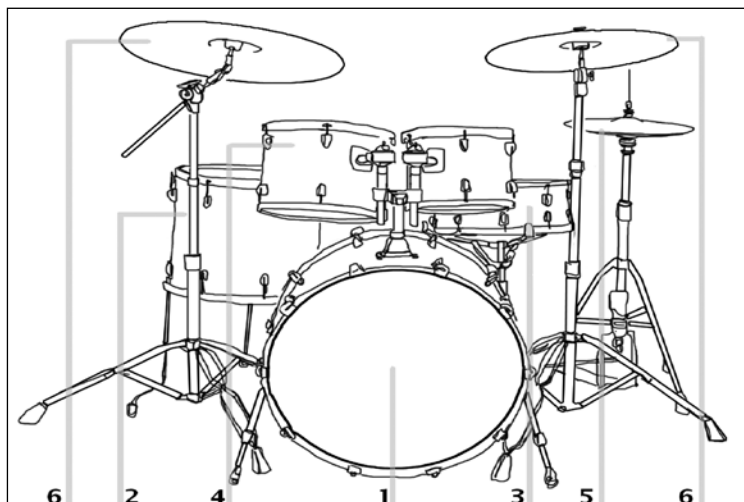
Zongora? Vagy mégsem?

Három kép, három hangszer. Melyik a zongora, melyik a pianó, és melyik az orgona?

Miből áll a dobfelszerelés?

Azt hinnéd, egyszerű, mégsem biztos, hogy megkülönböztetted az alapfelszerelést!

Megfejtés:
Népek zenéje: andalúziai (spanyolország) flamenco, gitárral, énekcsóval kísért spanyol néptánc, orosz balalajka, magyar duda Zongora: 1. pianó, 2. orgona, 3. zongora Kakuktkojás? A kürt rézfúvós, a piccolo és a fagott pedig fáfúvós. Dobfelszerelés – 1. lábdob, 2. álló tam, 3. pergő, 4. felső tamok, 5. lábcsin, 6. beütő és kísértő

Vicces megoldások diákok dolgozataiban

- * Az éhenhalt sereg kitakarodott az országból.
- * Az őserdő olyan terület, ahová emberi kéz még nem tette be a lábát.
- * Szulimánt a szigeti ostromnál megölték, ezért egyelőre felhagyott azzal a szándékával, hogy Magyarországot meghódítsa.
- * Szegény árva kislány volt Marika, sem apja, sem anyja, a nagynénje is csak úgy könyörületből hozta világra.
- * A macska igen szívós állat, mert ha agyonverik, még sokáig él, mielőtt megdögölne.
- * A magyar vitézek többnyire nem éltek haláluk napjáig, mert már előbb elesetek.

Bizonyítvány

A futballista fiát megbuktatják harmadikban, de az mégis boldogan meséli apjának:
– Apa, képzeld, a szerződésemet a harmadik osztállyal egy évvel meghosszabították...

Üzletember

A matektanár sétálgat egy áruházban, és találkozik régi tanítványával.
– Hát te fiam, mit csinálsz erre felé?
– Tudja, tanár úr, enyém ez az áruház meg a szemben lévő is.
– Ne viccelj velem! Háromszor buktattalak meg matematikából. Fogalmad sincs a számlásról, hogyan tudnál te egy áruházat üzemeltetni?
– Egyszerű ez tanár úr – feleli a volt diák.
– Veszek valamit, mondjuk 500 forintért, aztán eladom 1500-ért. Na, hát ez a 27% az én hasznom.

Rendkívüli

– Az én kisfiam rendkívüli gyerek, tele van eredeti ötletekkel, igaz, tanár úr?
– Ó igen, különösen ami a helyesírást illeti.

Lassítson?!

Pistike, már megint elkéstél! Mi ennek az oka?
– Tanár úr, a közlekedési táblák!
– Na ne nevetess már! Hogy lehetne a késés oka egy tábla?
– Úgy, hogy ki volt rá írva: "Vigyázat, iskola! Lassítson!"

Elromlott

– Pistike, az utóbbi időben egyre jobb és jobb osztályzatokat kapsz. Valld be, ki segít?
– A televízió! Elromlott.

Szúnyogcsípés

Az iskolában Pistikének óriási piros folt van az arcán. Megkérdezi a tanárnő:
– Pistike, mitől olyan piros az arcod?
– Megcsípett egy szúnyog.
– Egy szúnyogcsípéstől nem lehet olyan piros!
– Igen, de a bátyám az ásóval akarta lecsapni.

Pontos meghatározás

Mi az alföld? – kérdezi a tanárnő.
– Sajnos nem tudom – feleli a gyerek.
– Sanyika, segíts Csabának!
– Az alföld nagy kiterjedésű síkság.
– Hallod, Csaba? Ez egy pontos meghatározás.
Tehát mi az alföld?
– Az alföld egy pontos meghatározás.

Dúlás

Történelemórán a tanár kérdezi, hogy ki tudja megmondani, hány dúlás volt Magyarországon? Pistike jelentkezik, majd magabiztosan vágja rá:
– Három! Tatárdúlás, Törökdúlás, Felszabadulás.

Kedvenc tantárgy

Pistike, melyik a kedvenc tantárgyad?
– A kvantumfizika.
– De hiszen ti még nem is tanultok kvantumfizikát!
– Hát éppen ezéért!

Jó étvágy

– A vakond naponta annyit eszik, mint amennyi a testsúlya – magyarázza a tanárnéni.
Mire Pistike közbeszól:
– És honnan tudja a vakond, hogy mennyi a súlya?

Csend

A tanár így szól az osztályhoz:
– Ha a hátsó padokban ülök olyan csendben kártyáznak, mint akik a középső padokban alszanak, akkor az első padokban ülők tudnának figyelni!

Hasonlóság

Az iskolában a tanító megkérdezi a gyerekeket, hogy kinek az apukája hasonlít valamelyik híres emberre. Az egyik diák büszkén mondja:
– Az én apukám Mátyás királyra hasonlít.
– Miért?
– Mert olyan igazságos.
Erre megszólal egy másik gyerek is:
– Az én apukám Dugovics Tituszra hasonlít.
– Miért?
– Mert vállalatigazgató volt, és amikor lebukott, három másik embert is magával rántott!

Mivel utaznak a trollok a városba? Trolibuszal.

***

Miért táncolnak lábujjhegyen a balettáncosok?

Nehogy felébbresszék a nézőket!

***

Mit mondott az orosz, akinek ellopák a szánját?

Szánom-bánom...

***

Mondj egy állatot, amelyik magasabb egy zsiráfnál!

Egy zsiráf túsarkú cipőben.

***

Hogy nevezte el a hegymászó a fiát? Hát Izsáknak!

***

Milyen újságot olvasnak az elefántok? Agyar hírlapot.

***

Hogy hívják a magyar zebrákat? Gyalogátkelőhelynek.

***

Hogy köszönnek el az eszkimók? Jég veled!

ÉSZPÖRGÉS

Melyik a helyes?

1. Melyik sportág kiválósága Risztov Éva?

- Éva?
- sportlövészet
- kajak
- vívás
- úszás

2. Hogyan írjuk helyesen?

- csekély esélye van
- csekély eséje van
- csekéj esélye van

3. Mire mondják, hogy bodag?

- rozoga bódéra
- búzára
- vakarékból süttött lepényre

4. Milyen magas volt eredetileg a Kheopsz-piramis?

- 102,5
- 146,5
- 64,5
- 296,5

5. Melyik együttes dalából idézünk?

- „Nem adom fel, tudjátok
- Láthatatlan, lapos sumások
- Istenem, de sokan vagytok, rosszak!...”
- Republic
- Edda
- Tankcsapda
- R-Go

6. Hány játékos van a kézilabdapályán egy csapatban?

- 12
- 5
- 7
- 9

7. Milyen állatfajhoz tartozik a bonobó?

- papagáj
- kutyafaj
- majomfaj
- halfaj

(MEGFEJTÉSEK:
Észpörgés: 1. úszás, 2. csekély esélye van, 3. vakarékból süttött lepényre, 4. 146,5, 5. Edda, 6. 7, 7. majomfaj
Képen:
Finom falat: Kinder Bueno csokoládé
Csöppség: Natalie Portman
És most számoljunk: Össze kell adni az első három kép értékét, és elosztani kettővel, mert minden állat kétszer szerepel az értékben. Vagyis $(10+20+24):2 = 27$.
Piramis: a 3.)

TUDOD FOLYTATNI A SORT?

Az észbontó szinonimái

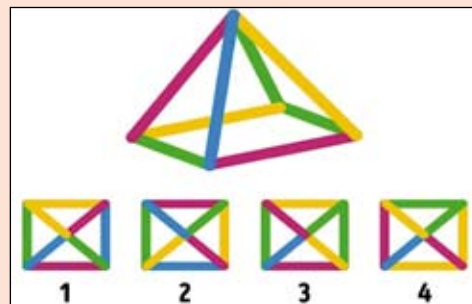
Kiváló, csúcs, isteni, szuper, király, klassz, oltári, frankó, cool, zsír, sirály, tuti, tök jó, kafa, állat, pöpec, prima, baró, klafa, istencsászár, baromi jó, eszméletlen, haláli, brutál, faja, menő, ütős, fenomenális, pompás, nagyszerű, állati, fain, csúcsszuper, szupcsi, zsír-király, fantasztikus, pazar, fantörpikus, kircsi, überkirály, karaj, szupi, vagány, istenkirály, frenetikus, raj, csodás, remek, tökéletes, parádés, fergeteges, ász, atom, zsírkaraj, tutkeráj, atomzsír, döfi, kitűnő, brutális, elképesztő, patent, csúcskirály, nagyon jó, észbontóan jó, tutkó, okés...

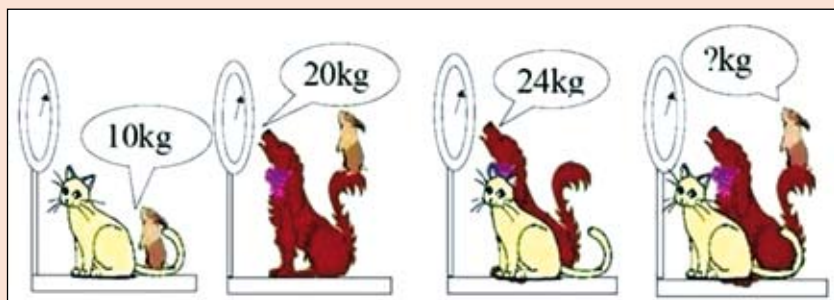
Ki lehet ez az aranyos csöppség?
Annyit elárulunk, most már sikeres felnőtt színész!

Felismered csomagolás nélkül a finom falatot?

Melyik a piramis felülnézetből?

És most számoljunk! Hány kilós a három állat összesen?

JÁTSSZUNK MÁST!

Kérdés – felelet

A játékosok körben állnak. Énekszó közben nyakkendő adogatnak egymásnak kézről-kézre – így tesznek a cserkészek, ám a nyakkendő simán lehet helyettesíteni akár egy fadarabbal. Adott jelre abbahagyják az éneket és akinek a kezében maradt a nyakkendő/fadarab, ahhoz kérdést intéz a vezető.

Pl.: „Mondd el a hetedik törvényt!” – „Mondd el a fő- és mellékvilágtájakat!” – „Hogyan lehet óra segítségével megállapítani a világtájak helyes irányát?” stb...

Aki nem tud felelni a feltett kérdésre, az zálogot ad.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Újult erővel indítjuk eddigi, sikeres nyereményjáték-sorozatunkat! Reméljük, készen álltok arra, hogy az új tanévben is hétről-hétre válaszoljatok kérdéseinkre, mi pedig egy-egy ajándékkal legyünk meg benneteket.

Kezdődjék hát a játék! Jól néztek meg a mellékelt felvétel főszereplőjét! Nem tudjuk, milyen névre hallgat az ártatlan képű kutyus, de a fajtájával sem vagyunk tisztában. Egy azonban biztos: ez a kiskutya nem fajtisza, hanem keverék. Kérdésünk: mely két jól ismert kutyafajta kereszteződéséből születhetett?

A választ küldd el címünkre, és már is esélyes leszel a nyereményre, ami nem más, mint egy csomag filctoll/flomaszter és egy-egy Jó Pajtás felíratú toll, valamint jegyzetömb. Megfejtéseket **2018. szeptember 11-éig** várjuk. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.zerk@magyarszo.rs**

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Zánkán vakációztak

A Vajdasági Nagycsaládok Egyesülete Szövetsége keretében működő tömörülések szervezésében Vajdaság több településéről összesen 45 gyermek töltött egy hetet a magyarországi Zánkán. **Velez Teodóra**, a gyermekeket kísérő nevelő szerint eseményekben gazdag egy hét várta a vajdasági gyerekeket, akik kézműves-foglalkozásokon vehettek részt, valamint különféle versenyeken is indulhattak, esténként pedig szórakoztató és művelődési rendezvényeken lehettek jelen. A magyarországi szervezők biztosították a szállást és az ellátást, a táborozóknak csak az utazás költségeit kellett állniuk.

Vállalkozz okosan!

Diákverseny általános iskolás tanulók számára gazdasági – vállalkozói témakörben A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a hagyományos Diák Menedzsment Bajnokság és a Fogyasztóvédelmi Diákverseny mellett az idén először hirdeti meg a Vállalkozz okosan! diákversenyt az általános iskolás tanulók számára gazdasági – vállalkozói témakörben.

A verseny célja, hogy a felnövekvő generáció tagjai mielőbb elsajátítsák az alapvető gazdasági, vállalkozói, pénzügyi ismereteket annak érdekében, hogy felnőttként jobban eligazodjanak az üzleti világban, tudatos döntéseket hozzanak, és ezáltal is teljesebb életet élhessenek. A verseny hozzájárul a tanulók tudásának bővítéséhez, a csapatszellem erősítéséhez, a kreativitás és az innovációs készség fejlesztéséhez.

A versenyen általános iskolás diákok (5–8. osztályosok) vehetnek részt. A diákok csapatban dolgoznak mentor (tanár) segítségével. A csapatok 2–4 főből állnak. Minden csapatnak egy tervet kell elkészítenie, melyben bemutatja ötletét, vállalkozását.

A versenyre október 15-éig lehet jelentkezni a következő e-mail-címre: menedzsment.bajnoksag@gmail.com. Itt fel kell tüntetni a tanulók és a mentor nevét, az osztályt, továbbá az iskolát.

A részletes tájékoztatást e-mailben küldjük ki a jelentkezőknek.

A versenyt december 1-jén, szombaton tartjuk meg Újvidéken, az Apáczai Diákotthonban (Bogdan Šuput u. 16.). Bővebb információk a verseny főszervezőjétől, dr. Muhi B. Béla egyetemi tanártól kaphatók a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete irodájában a következő telefonszámon: 021/548-259.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belöldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.zerk@magyarszo.rs